

ТАНДАЛМА

АЯТТАР

Бишкек - 2009

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD.

ТАНДАЛМА АЯТТАР

Бишкек - 2009

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD.

وَصَدَّ اللَّهُ النَّزِيهَاتِ أَمْنًا وَمِنْكُمْ دَعَمُوا الصَّالِحِينَ لِيَسْتَخْلِفْتَهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الْأَوَّلِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

Ахмадия Хилаафатынын жшз жылдык юбилеи 1908 - 2008

«Мен Кудайдын жшзггггг ашырылган Кудуретимин. Менден кийин Кудайдын экинчи Кудуретинин кшзггггг болгон дагы башка адамдар болот».

**“SELECTED VERSES OF
THE HOLY QURAN”**

(Kyrgyz Translation)

ТАНДАЛМА АЯТТАР

“SELECTED VERSES OF THE HOLY QURAN”

(Kyrgyz Translation)

First edition 2000, published in Kyrgyzstan in 2009

Translated in to Kyrgyz by: Basharat Ahmad, Bektenov A.

Checked by: Kasimbaeva K., Bektenov A.

Composed by: Arshad Mehmood

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD.

Published by: Islam International Publications Ltd. Islamabad, Sheephatch Lane, Tilford, Surrey GU 10 2AQ, U.K. and

Representatives “Mission of the Ahmadiyya Muslim Community” in Kyrgyz Republic
21, pereulok Magnitogorsky, Bishkek, KYRGYZSTAN

Издано “Ислам Интернашнл Пабликешнз Лимитид”, “Исламабад”, Шипхэтч Лэйн, Тилфорд, Суррей GU 10 2AQ, Великобритания и
Представительство “Миссия Ахмадийской Мусульманской Общины” в
Кыргызской Республики. пер. Магнитогорский, 21 г. Бишкек, КЫРГЫЗСТАН

Printed by: “Biyitik” tipographiya, J. Abdurahmanov, 170 “A”
Bishkek, Kyrgyz Republic

ISBN: 978-1-84880-353-4

Сайиднаа Азирети Мырза Тахир Ахмад Халифатуль-Масийхир-Раабий рахимахуллаах Ахмадия Мусулман Жамаатынын 1989-жылы өткөрүлгөн жүз жылдык мааракеси учурунда айрым бир маанилүү темалар боюнча Курани каримдин «Тандалма аяттары», Ислам негиздөөчүсү Азирети Мухаммад Мустафаа саллаллааху алайхи ва салламдын «Тандалма хадистери» жана Ахмадия Мусулман Жамаатынын негиздөөчүсү Азирети Мырза Гулам Ахмад Масийхи Мавбуд жана Имам Махдий алайхиссалаамдын «Тандалма жазууларын» которуп, кеминде дүйнөнүн жүз тилинде бастырууга чечим чыгарып, аларды дүйнөгө бир пакиза белек катары тартуулоону каалаган эле.

Азирети Мырза Тахир Ахмад рахимахуллаах тирүү кезинде кээ бир тилдердеги котормолорду чыгарууга үлгүрбөй калган. Азирети Мырза Масрур Ахмад Халифатуль-Масийхиль-Хаамис аййадахуллааху таъала би насрихил азиз Ахмадия Хилаафатынын 2008-жылы өткөрүлгөн жүз жылдык маарекеси учурунда анын тилегин орундатуу максатында ошол котормолорду бастырууга көрсөтмө берди. Биз Азирети Мырза Масрур Ахмад Халифатуль-Масийхиль-Хаамис аййадахуллааху таъала би насрихил азиздин көрсөтмөсүнө ылайык аларды басмадан чыгаруу сыймыгына ээ болуудабыз. Мына ошол руханий белек сиздерге сунуш кылынат.

Ислам жана башка диндер тууралуу ар кандай маалыматтар, китептер, ошондой эле Курани карим котормолору щцщн тёмёнкщ телефон, факс, даректерге кайрылыгыыздар:

1. 16 GRESSEN HALL ROAD
S W 18 5QL LONDON UK
Tel: +44 208 870 8517
Факс: +44 208 874 47792
2. РОССИЯ 105094 Москва
ул. Госпитальный вал,
д. 5, корп. 18. кв. 249
Тел./факс: (0495) 360 27 90
3. РОССИЯ 420136 Татарстан
Казан, ул. Чуйкова, д. 19, кв. 105, РО
Ахмадийская Мусульманская Община
Тел./факс: (8432) 22 11 98
4. КАЗАХСТАН 050010 Алматы
ул. Байтасова, 9^Г, РО “НАМЖ РК”
Тел: (7272) 91 49 81
факс: (7272) 91 04 58
5. КАЗАХСТАН 486008 ШЫМКЕНТ
ул. Торекулова д: 161
Тел./факс: (7252) 57 22 94
6. КАЗАХСТАН 040000
Талдыкорган
мкр. Каратал. дом 10 б кв. 32
Тел.: (7282) 30 54 23
7. КАЗАХСТАН 071411 Семипалатинск
ул. Каркаралинская 22, кв. 8
Тел.: (7222) 42 24 56
8. КЫРГЫЗСТАН 720031 Бишкек
ул. Магнитогорская, 21
Тел./факс: (0312) 44-23-09
ahmadiyyat.kyrgyzstan@gmail.com

www.alislam.org

МАЗМУНУ

1. Баш сөз.....	4
2. Алла таала.....	7
3. Периштелер.....	12
4. Курани карим.....	15
5. Пайгамбарлар.....	20
6. Сүйүктүү Пайгамбарыбыз Мухаммад <i>саллаллааху</i>	
7. <i>алайхи ва саллам</i>	26
8. Ибадаттар.....	30
9. Орозо.....	32
10. Алла тааланын жолунда сарптоо.....	33
11. Ажылык.....	36
12. Исламга чакыруу.....	38
13. Адеп-ахлак.....	40
14. Финансы системасынын негизги принциптери.....	45
15. Жихад.....	47
16. Момундардын мүнөзү.....	50
17. Эркек менен аялдын тең укуктуулугу.....	54
18. Сүткорлуктун арам экендиги.....	57
19. Алдын ала кабарлар.....	59
20. Табиятты үйрөнүү.....	62
21. Курандагы дубалар.....	65
22. Жаттоо щцщн Курани карим сщрёлёрщ.....	68

БАШ СӨЗ

Курандын ар бир аяты түшүктүү жана ачык-айкын мааниге ээ. Куранды жаңы үйрөнө баштаган адамдын котормо аркылуу анын бийик даражалуу маанисин түшүнүүсү анча кыйын эмес. Мындан тышкары, ар бир аят көп түрдүүлүгү жагынан тендеши жок байланыш системасынын бир бөлүгү жана көп жактуу терең мааниге ээ. Бүгүнкү доордогу спутник системасы өз ара бири-бирине байланыштуу болгондой, ар бир аяттын мааниси өзүнөн мурунку, кийинки келген аяттар жана сүрөөлөр менен тыгыз байланыштуу.

Жогоруда айтылгандардан улам эки нерсе айкын болот:

а) Курани каримдин котормосу канчалык мыкты жана түпкү нускага жакын болбосун, ар тараптуу мазмундар жана чексиз мааниге ээ Китеп болгондуктан, анын чыныгы маанисин толук таанып-билүү мүмкүн эмес. Чындыгында, Курани каримдин бул же тигил котормосун сунуш кылып: «Бул аркылуу окурманга Курани каримдин бардык мааниси толук ачылат», - деп билдирүүгө болбойт.

б) Кандайдыр бир өзгөчө темага тиешелүү бир топ аяттарды сунуш кылып: «Белгилүү темага тиешелүү ушул аяттар Курани каримдин таалимдеринин маңызы», - деп айтуу мүмкүн эмес. Эгер Исламдын финансылык системасын түшүндүрүү үчүн Курандан бир нече аяттарды алып: «Курани карим таалимдеринин мааниси толук сунуш кылынды», - деп айтылса, анда жогорудагы пикирден улам андай тыянак чыгарууга болбойт. Анткени, Исламдын финансылык системасынын философиясы жана анын руху Курани каримдин башка бир топ жерлеринде да баян этилген. Кээде ошол аяттар бир караганда, аталган темага тиешеси жоктой көрүнөт.

Дүйнөдөгү көпчүлүк адамдар ар түрдүү расага, каада-салттарга жана тилдерге ээ болгондуктан, алигиче ушул Китепти окуу мүмкүнчүлүгүнө ээ боло элек. Ушундай кейиштүү жагдайда Курани каримдин котормосу дагы

көбүрөөк зарыл жана маанилүү.

Өкүнүчтүүсү, өткөн он төрт кылымдын ичинде Курани карим болгону алтымыш беш тилге гана которулган. Ал эми («Ыйык китепти которуу институту» боюнча) Библия 1808 тилге которулуп чыккан.

Жогоркудай көрүнүштөн улам Эларалык Ахмадия Мусулман Жамааты өзүнүн жүз жылдык маарекеси учурунда (1989) Курани каримди дүйнөдөгү элүүгө жакын ири тилдерге которуп, ушул ыйык ишти аткаруу ниетинде майданга чыкты. Быйыл Ахмадия Мусулман Жамааты Ахмадия хилаафатынын жүз жылдык маарекесин белгилеп жатат. Кудайдын колдоосу менен үстүбүздөгү жылга чейин Ыйык Куранды алтымыш сегиз тилге которуп, басмадан чыгардык. Ушул ыйык иш өтө тездик менен улантылууда.

Мындан тышкары башка тилдердеги Куран котормолору менен бирдикте Ислам таалимдеринен бейкабар же үстүртөн маалыматы барларды Ислам окуусу менен тааныштыруу максатында, азырынча Курани каримдин «Тандалма аяттарын» которуп чыгарууга аракет кылууда.

Биздин ушул чакан аракетиниз суусаган рухтарды сугарат деп үмүт кылабыз жана Алладан дуба сурайбыз. Ошондой эле окурмандарда Кудай тааланын чыныгы вахийи – Курани каримдеги толук-жетик хидаятты изилдөө кызыгуусу пайда болот деген үмүттөбүз.

Бул «Тандалма аяттар» китепчесиндеги камтылган маанилүү темалар төмөнкүдөй:

Алла таала, Периштелер, Пайгамбарлар, Курани карим, Сүйүктүү Пайгамбарыбыз Мухаммад *саллаллааху алайхи ва саллам*, Ибадаттар, Орозо, Алла тааланын жолунда сарптоо, Ажылык жана Каба, Адамзатты Исламга чакыруу, Адеп-ахлак, Исламдагы финансы системасынын негизги принциптери, Жихад, Момундардын мүнөзү, Эркек менен аялдын тең укуктуулугу, Сүткорлуктун арамдыгы, Алдын ала кабарлар, Табиятты үйрөнүү, Курандагы дубалар, Жаттоо үчүн Курани карим сүрөөлөрү.

Алла тааланын колдоосу менен Ахмадия Мусулман Жамааты азыркыга чейин Курани каримди бир топ тилдерге

каторуп, бастырып чыгаруу сыймыгына ээ болду. Алардын айрымдары:

Кыргызча, орусча, өзбекче, бенгал, дания, голландия, англис, фангий, фижиан, француз, немец, гормукхий, хоуса, индонезия, италия, кикую (kikuу), уганда, португалия, сапранто, савахилий, швеция, урду, юруба ж. б.

Биз өтө сыймыктануу менен муну билдиребиз: андан тышкары дагы бир топ тилдердеги котормолор даяр болуп калды. Кудай буюрса, жакында басмадан чыгат.

Курани каримдин ар кандай тилдеги котормолоруна кызыккандар бастыруучулар же дүйнөнүн ар кайсы өлкөсүндө жайгашкан Ахмадия Мусулман Жамаатынын даъват жүргүзүү борборлоруна кайрылыңыздар.

Бул китепчедеги аяттардын үстүндө берилген темалар Ыйык Куран текстинин бөлүгү эместигин эстен чыгарбагыла. Ошондуктан, алар аяттардан өзүнчө жазылган.

Ушул «Тандалма аяттар» китепчесиндеги аяттарды Ахмадия Мусулман Жамаатынын төртүнчү халифасы Азирети Мырза Тахир Ахмад *рахимахуллаах* тандаган.

*Аршад Мехмуд
Кыргызстандагы
Ахмадия Мусулман Жамааты
жетекчиси*

АЛЛА ТААЛА

Алла - Кудай тааланын аты. Араб тилинде «Алла» сөзү Кудай тааладан башка эч нерсеге же эч кимге колдонулбайт. Башка тилдерде Кудай таала үчүн колдонулган бардык аттар сыпаттуу же түшүндүрмө аттар. Алардын көпчүлүгү көптүк формада колдонулат, ал эми «Алла» сөзү эч качан көптүк формада колдонулбайт. Башка тилдерде «Алла» сөзүнүн синоними болбогондуктан, котормодо түпкү ат «Алла» гана жазылат.

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

2. Бардык мактоо бүткүл ааламдардын Парбардигери - Аллага таандык.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ②

3. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу.

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ③

4. Сыйлык жана Жаза күнүнүн Ээси.

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ④

5. Биз Сага гана ибадат кылабыз жана Сенден гана жардам сурайбыз.

إِلَيْكَ نَعْبُدُ وَإِلَيْكَ نَسْتَعِينُ ⑤

6. Бизди туура жолго багыттагын -

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ⑥

7. Сен тартуу кылгандардын, каарыңа душар болбогон жана адашпагандардын жолуна.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۗ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ⑦

(Аль-Фаатиха 1: 1-7)

2. Асмандар жана жердеги бардык нерселер Аллага гана тасбийх айтат. Ал эң жеңүүчү (жана) акылмандык ээси.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيْمُ ﴿١﴾

3. Асмандар жана жердин падышачылыгы Аныкы. Ал жашоо да, өлүм да берет. Ал Өзү каалаган бардык нерселерге дайыма күчү жетүүчү.

لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ يُخَيِّرُ
يُمِيتُ ۗ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢﴾

4. Башы дагы, акыры дагы, ачык дагы, көмүскө дагы Анын Өзү. Ал бардык нерсени дайыма билүүчү.

هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۗ
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٣﴾

5. Ошол эле Зат асмандар жана жерди алты доордо жараткан. Анан Ал Аршта жайгашты. Ал жерге кире турган нерсени дагы, андан чыга турган нерсени дагы, асмандан түшө турган нерсени дагы, ага көтөрүлө турган нерсени дагы билет. Кайсы жерде болгонуна карабай, Ал силер менен бирге болот. Алла эмне кылып жатканына дагы дайыма терең күзөтүүчү.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِي
سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۗ
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَ مَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَ مَا يَخْرُجُ
فِيهَا ۗ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَ اللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٤﴾

6. Асмандар жана жердин падышачылыгы Аныкы. Бардык иштер Аллага гана кайтарылат.

لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَ اِلٰى
اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٥﴾

7. Ал түндү күнгө киргизет, күндү түнгө киргизет. Ал көкүрөктөрдөгү бардык нерселерди дагы дайыма билүүчү.

يُوْرِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ يُوْرِجُ
النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَهُوَ عَلِيْمٌ بِذٰتِ
الصُّدُوْرِ ﴿٦﴾

8. Аллага жана Анын Пайгамбарына ыйман келтиргиле, ошондой эле Ал силерди орун басар кылып койгон нерселерден сарп кылгыла. Араңардан ыйман келтирген жана (Алла жолунда) сарптагандар үчүн үлкөн сыйлык бар.

اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهِ ۗ وَ اٰنْفِقُوْا مِنْ
مَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِقِيْنَ فِيْهِ ۗ فَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَ اٰنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ
كَبِيْرٌ ﴿٧﴾

2. Асмандар жана жердеги бар нерселер Аллага гана тасбийх айтууда. Падышалык Аныкы. Бардык мактоолор Ал үчүн. Ал Өзү каалаган бардык нерсеге дайыма күчү жетүүчү.

3. Ошол эле Зат силерди жараткан. Ошентип, араңарда каапырлар дагы бар, момундар дагы бар. Алла кылып жаткан амалдарыңарды терең күзөтүүчү.

4. Ал асмандар жана жерди чындык менен жаратты жана силерге кебете берди, ошондой эле кебетеңерди абдан чырайлуу кылды. Ага гана кайтыш бар.

5. Ал асмандар жана жердеги бардык нерселерди билет. Ал силер жашыра турган нерселерди да, ачык кыла турган нерселерди да билет. Алла көкүрөктөрдөгү бардык нерсени дайыма билүүчү.

(Ат-Тагаабун 64: 2-5)

96. Албетте, Алла дан менен данектерди жаруучу. Ал өлүктөн тирүүнү чыгарат жана тирүүдөн өлүктү чыга-руучу. Мына ушул - силердин Алла-ңар. Демек, силер каякка адаштырыласыңар?

97. Ал таңдарды жаруучу. Ал түндү бейпил кылды, ал эми күн менен ай бир эсеп боюнча айланууда. Бул Жеңүүчү (жана) Билүүчүнүн (белгиленген) тагдыры.

98. Ошол Зат силер алардын (жылдыздардын) жардамы менен кургактык жана деңиз караңгылыктарында туура жолду табуунар максатында си-лер үчүн жылдыздарды жараткан. Албетте, билим ээлери үчүн Биз аят-алааматтарды майда-чүйдөсүнө чей-ин баян кылдык.

يَسْتَبِيحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٧﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كٰفِرٌ وَمِنْكُمْ
مُّؤْمِنٌ ؕ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٨﴾

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ وَ
صَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوْرَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ
الْمُصِيْرُ ﴿٩﴾

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُسْرُوْنَ وَمَا تُغْلِبُوْنَ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
بِدٰتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٠﴾

لَاۤ اِنَّ اللّٰهَ فُلِقُ الْحَبِّ وَالنَّوۤى ۗ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ ؕ ذٰلِكُمْ اللّٰهُ فَاَلۤىٰ تَتُوْكَلُوْنَ ﴿١٦﴾

فَالِقُ الْاِضْبٰجِ ۗ وَجَعَلَ الْاَيۡلَ سَكَنًا ۗ
الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ حَسْبًا ۗ اِنَّ ذٰلِكَ لَتَقْدِيْرُ
الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿١٧﴾

وَ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النَّجۡوَةَ
لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِي ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَ
الْبَحْرِ ۗ قَدْ فَضَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوۡمِ
يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨﴾

99. Ошондой эле Ал силерди бир жандан жараткан Зат. Ошентип, (силерге) убактылуу жай жана түбөлүк коопсуз мекенди (турак кылды). Албетте, акыл-парасат ээлери үчүн Биз аят-алааматтарды майда-чүйдөсүнө чейин баян кылдык.

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ
فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾

100. Жана Ал асмандан сууну түшүргөн Зат. Андан кийин ал аркылуу Биз ар кыл өсүмдүктөрдү өстүрдүк. Кийин Биз андан бир жашылды чыгардык: андан Биз кат-кат уруктарды чыгарабыз. Ошондой эле курма дарактарынан дагы, анын баштарынан төмөнгө асылып туруучу ыкташ-кан мөмөлөрдү, ошондой эле жүзүм, зайгун жана анардын бактарын (чы-гарабыз, алардын айрымдары өз ара) окшойт, (айрымдары) болсо, (өз ара) окшобойт. Алар мөмө байлаганда, алардын мөмөсүнө жана бышканына карагыла. Албетте, булардын барды-гында ыйман келтире турган коом үчүн чоң аят-алааматтар бар.

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا مُخْرِجًا مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا
وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْحِهَا قِثْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَجَنتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَ الزَّيْتُونِ وَ
الرُّمَّانِ مُشْتَبِهًا وَ غَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۗ
انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۗ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Алар жиндерди Аллага шерик кылып алышты, чынында, Ал аларды жараткан. Ошондой эле алар эч кандай билимге ээ болбостон туруп, Ага уул жана кыздарды ойлоп чыгарышты. Ал ыйык жана алар баян кыла турган нерселерден абдан жогору.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنِّ وَخَلَقَهُمْ
وَخَرَقُوا آلَ بَنِي إِسْرَائِيلَ يَخْفِي
عَلَيْهِمْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠١﴾

(Аль-Анъам 6: 96-101)

256. Алла! Андан башка эч кандай кудай жок. Ал дайыма тирүү (жана) түбөлүктүү. Анын көзү ирмелбейт жана Аны уйку баспайт. Асмандар жана жердеги бардык нерселер Аныкы. Анын уруксатысыз Анын алдында ким шапаат кыла алат? Ал алардын алдындагыларды да, артындагыларды да билет. Алар Анын билиминен, Өзү каалагандан өзгөнү камтый алышпайт. Анын падышачылыгы асмандар жана жерде жайылган. Ал экөөсүн коргоо Аны чарчатпайт. Ал эң бийик шаңдуу (жана) эң улук.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَمْ يَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي
يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا
شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضَ ۖ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٦﴾

(Аль-Бакара 2: 256)

23. Ал - Алла. Андан өзгө эч бир кудай жок. Ал кайыпты дагы, ачыкты дагы билүүчү. Ошол эле Зат ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ عَلِيمُ
الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ ۚ هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٣﴾

24. Ал - Алла. Андан өзгө эч бир кудай жок. Ал падыша, пакиза, салам, аманчылык берүүчү, күзөтүүчү, эң женүүчү, бузулган иштерди оңдоочу (жана) даңкы улук. Алла алар (Ага) шерик кылып жаткан нерселерден таза!

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ
الْعَزِيزُ ذُو الْجَبَابِرِ الْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٤﴾

25. Ошол эле Алла жаратуучу. Жаратууну баштоочу жана кебете-түс берүүчү. Бардык көркөм ысымдар Аныкы. Асмандар жана жердеги бардык нерселер Ага гана мактоо айтууда. Ал эң жеңүүчү (жана) акылман-дык ээси.

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ۚ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٢٥﴾

(Аль-Хашир 59: 23-25)

ПЕРИШТЕЛЕР

Периште үчүн колдонулган арабча «малак» сөзүн сөзмө-сөз алганда, «элчи» же «өкүл» деген маанини билдирет. Ошондон улам периштелерди жаратуудагы максат айкын болот. Периштелер Алла тааланын кабарын алып келишет жана Анын ой-ниетин дүйнөдө орнотушат. Периштелер - Алла таала денелик жана руханий дүйнөнүн экөөсүндө тең Өзүнүн ой-ниетин ишке ашыруу үчүн белгилеген системасынын бир бөлүгү.

Руханий дүйнөдө периштелердин таасири түздөн-түз болуп, кандайдыр бир ортомчусуз ишке ашат. Ошондуктан, периштелерге ыйман келтирбестик - Алла тааланын нуру өтүп, адамзатка жете турган терезени өз колдору менен жабуу дегендик.

2. Бардык мактоо асмандар жана жердин Жаратуучусу, периштелерди экиден, үчтөн жана төрттөн канаттуу (кудуреттүү) элчи кылуучу Аллага таандык. Ал Зат жаратылышта Өзү каалаган нерсени көбөйтөт. Албетте, Алла Өзү каалаган баардык нерсеге дайыма күчү жетүүчү.

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
جَاءَ عَلَى الْمَلَكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ
مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبْعَ ۚ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٧﴾

(Фаатир 35: 2)

98. Айт: «Ким Жебрейилге душман болсо, (ал) өзүнүн алдындагы бар нерсени тастыктап турган жана момундар үчүн хидаят, ошондой эле куш кабар болгон бул (Калаам)ды албетте, ошол (Жебрейил) Алланын буйругу менен жүрөгүнө түшүргөн(үн билип алсын).

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ
عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

99. Демек, кимде-ким Аллага, Анын периштелерине, Анын пайгамбарларына жана Жебрейил менен Микааийлге душман болсо, (ал) Алла албетте, каапырларга душман экен(ин билип алсын).

(Аль-Бакара 2: 98-99)

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ
وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ
لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٩﴾

178. Бир гана жүзүнөрдү Чыгышка же Батышка бурганыңар жакшылык эмес. Жок, Аллага, кыямаг күнүнө, периштелерге, Китепке жана пайгамбарларга ыйман келтирген, ошондой эле Аны сүйгөндүгүнөн мал-мүлкүн тууган-уруктарына, жетимдерге, жардыларга, жолоочуларга, кайырчыларга жана туткундарды азат кылдырууга сарптаган жана намазды толук аткарган, зекетти берген зат жакшылык ээси. Убада бергенден кийин убадасын аткара тургандар жана кыйынчылыктар менен балээкырсыктуу учурда, ошондой эле уруш маалында дагы сабыр кыла тургандар (чыныгы жак-шылык ээлери). Мына ушулар чынчыл болгондор жана ушулар нагыз такыбалар.

(Аль-Бакара 2: 178)

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ
آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ
ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ
وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَ
الْمُؤَفَّقُونَ يَحْدِثُهُمْ إِذَا عَاهَدُوا
الضَّرِيبِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ
حِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

286. Пайгамбар өзүнүн Парбардигери тарабынан өзүнө түшүрүлгөн нерсеге ыйман келтирди, ошондой эле мумндар дагы. (Алардын) ар бири: «Биз Анын пайгамбарларынан эч кимди ажыратпайбыз», - деп Аллага, Анын периштелерине, китептерине жана пайгамбарларына ыйман келтирди. Алар айтышты: «Биз уктук жана баш ийдик, Сенден кечирим тилейбиз. Эй, Парбардигерибиз! Сага гана кайтып баруу бар».

(Аль-Бакара 2: 286)

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ
رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَ
مَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نَقْرُقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ ﴿٢٨٦﴾

76. Алла периштелерден дагы, адамдардан дагы пайгамбарларды тандайт. Албетте, Алла өтө угуучу (жана) терең күзөтүүчү.

اللَّهُ يَضْطَوِّي مِن مَّالِكِكَةَ رُسُلًا وَمِن
النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٦﴾

(Аль-Хажж 22: 76)

137. Эй, ыйман келтиргендер! Аллага, Анын Пайгамбарына жана Ал Зат Өз Пайгамбарына түшүргөн Китепке, ошондой эле Ал Зат илгери түшүргөн Китепке дагы ыйман келтиргиле! Ким Алланы, Анын периштелерин, китептерин, пайгамбарларын жана акырет күнүн четке какса, ал албетте, өтө эле алыскы адашууда калган.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَ
رُسُلِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيَّ
رُسُلِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِن
قَبْلُ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَ
كُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ
ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٧﴾

(Ан-Нисаа 4: 137)

КУРАНИ КАРИМ

Куран - адамзат үчүн акыркы шарияттан турган Пайгамбарыбыз Азирети Мухаммад *саллаллааху алайхи ва саллам*га түшкөн Китепке Алла тааланын Өзү берген ат. «Куран» сөзү «өзгөчө окуу үчүн түшүрүлгөн китеп» деген маанини билдирет. Чындыгында, дүйнөдө баарынан көбүрөөк окула турган китеп - Куран гана.

«Куран» сөзү бардык адамдарга жеткирилүүсү зарыл китеп же кабар деген маанини дагы камтыйт. Кудайдан келген китептердин арасынан тек гана Куран басылышы жана таралышы жагынан эч бир доорго же жайга чектелген эмес. Башка бардык китептер өзгөчө мезгил жана атайын коомдор үчүн түшүрүлгөн эле. Ал эми Курани карим бардык доорлор үчүн жана бардык адамдар үчүн хидаят деп айтылган.

2. **Аналлааху аьламу:** Мен - Алла, эң жакшы билүүчүмүн.

الْم ﴿٧﴾

3. Бул толук Китеп: мында шек-күмөн жок, такыба кишилерге туура жол көрсөтүүчү -

ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ فِيْهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٧﴾

(Аль-Бакара 2: 2-3)

78. Албетте, бул - бир урматтуу Куран

اِنَّهُ لَقُرْاٰنٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٨﴾

79. Бир жашыруун китепте (сакталган).

فِيْ كِتٰبٍ مَّكْنُوْنٍ ﴿٧٩﴾

(Аль-Ваакиъа 56: 78-79)

4. Аларда туруктуу жана туруктуулук берүүчү таалимдер бар болчу.

فِيْهَا كُتِبَ قِيَمَةٌ ﴿٤﴾

(Аль-Баййина 98: 4)

24. Алла эң сонун баянды бир окшош (жана) кайра-кайра кайталануучу Китеп катары түшүрдү. Андан өз Парбардигеринен корко тургандардын терилери титирей баштайт, анан алардын терилери жана жүрөктөрү Алланын зикирине (ык коюп) жумшарып калат. Бул - Алланын хидаяты. Ал Өзү каалаган кишини аны менен хидаят кылат. Алла кимди адашкан деп билдирсе, аны хидаят кылуучу эч ким жок.

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا
مَّثَانِيًّا ۖ تَتَجَسَّعُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۖ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ
وَ قُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ
يَهْدِي بِهٖ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ۖ ﴿٢٤﴾

(Аз-Зумар 39: 24)

2. Хамийдун Мажийдун: мактоолор ээси, улуу даражалуу.

وَأَحْمَدُ

3. Ачык-айкын баян кылуучу Китепке касам!

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٣﴾

4. Силер ой жүгүртүшүңөр үчүн Биз, албетте, аны жетик, кызыл тилдүү арабча Куран кылдык.

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

5. Албетте, бул (Куран) Уммундун Китепте бар жана Биздин алдыбызда албетте, даңк өтө улук жана хикмат-даанышмандуу.

وَأِنَّهُ فِي أُمَّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٥﴾

(Аз-Зухруф 43: 2-5)

73. Албетте, Биз аманатты асман-дар жана жер, ошондой эле тоолорго сунуш кылдык. Ошондо алар аны көтөрүүдөн баш тартышты жана андан коркуп кетишти. Ал эми, «жетик инсан» аны көтөрүп алды. Албетте, ал (өз жанына) өтө зулумдук кылуучу (жана бул жоопкерчиликтин акыбетинен) бүтүндөй кайдыгер эле.

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضِ وَ الْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ
يَحْمِلْنَهَا وَ أشفَقْنَ مِنْهَا وَ حَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ ۗ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٣﴾

74. Анткени Алла мунаафык эркектер жана мунаафык аялдар, мушрик эркектер жана мушрик аялдарга азап берсин. Ошондой эле Алла момун эркектер жана момун аялдарга тобону кабыл кылган бойдон, мээримдүүлүк көрсөтсүн. Алла өтө кечирүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу.

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٤﴾

(Аль-Ахзааб 33: 73-74)

89. Айткын: «Эгер адамдар жана жиндердин баары ушул Курандын окшошун алып келүүлөрү үчүн биргелишип алышса дагы, алар анын окшошун келтире алышпас, мейли алардын айрымдары-айрымдарына жардамчы болсо дагы».

قُلْ لَّيْسَ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ اَنْ يَّمَاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَمَاتُوْنَ بِمِثْلِهِمْ وَلَا يَمَاتُوْنَ بِمِثْلِهِمْ ﴿٨٩﴾

90. Албетте, Биз ушул Куранда адамдар үчүн ар түрдүү мисалдарды ар кыл ыкмалар менен баян кылганбыз. Анан адамдардын көпчүлүгү жалаң шүкүрсүздүк кылган бойдон четке кагышты.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَعْلٍ ۗ فَابۡرِءِ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿٩٠﴾

(Бани Исрааийл 17: 89-90)

22. Эгер Биз ушул Куранды кандайдыр бир тоого түшүргөнүбүздө, сен албетте, аны Алланын коркуусунан алсырап, бөлөк-бөлөк болуп кеткенин көрөөр элең. Булар - мисалдар. Аларды Биз адамдарга, алар ой жүгүртсүн үчүн баяндайбыз.

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَاَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۗ وَتِلْكَ اِلْمَثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٢﴾

(Аль-Хашир 59: 22)

18. Демек, өз Парбардигери тарабынан бир анык-айкын далил үстүндө турган жана өзүнүн аркасынан келе турган бир күбөсү бар болгон, ошондой эле андан мурун Мусанын Китеби имам жана рахмат катары болгон киши (жалганчы боло алабы?) Мына ушулар - (бул убада кылынган пайгамбар чакыра тургандар аягында) ага ыйман келтиришет. Анан тайпалар арасынан ким аны четке какса, от анын убада кылынган жайы болот. Демек, бул жөнүндө сен эч кандай шекте калба! Албетте, мына ушул Парбардигериң тарабынан акыйкат, бирок көпчүлүк ыйман кел-тиришпейт.

(Худ 11: 18)

أَقَمَن كَانَ عَلَى بَيْتِي مِن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ
شَاهِدًا مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَى
رَامًا ذُرِّيَّةً ۖ أَوْ لِيكَ يَوْمَئِذٍ بِهِ
وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ قَالَتَأُر
مُوعِدَةٌ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ
إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾

93. Бул - Биз түшүргөн бир куттуу Китеп: ал өзүнүн алдындагы нерсени тастыктоочу. Сен шаарлар энеси (болгон Мекке) жана анын айланасындагыларды кулактандырууну үчүн (Биз аны түшүрдүк).

(Аль-Анъаам 6: 93)

وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبْرَكًا مُّصَدِّقًا
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ دَلِيلُ الْغُورِ ۚ أَمْ
الْقُرَىٰ وَ مَن حَوْلَهَا ۚ

4. Бүгүн Мен силерге диниңерди толук кылдым жана силерге Өз нээмат-кутумду толук кылдым, ошондой эле силерге Исламды дин катары макул көрдүм.

(Аль-Мааида 5: 4)

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ
أَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيتُ
لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا

156. Мына ушул - Биз түшүргөн куттуу Китеп. Ошондуктан, силерге ырайым кылынсын үчүн аны аркалагыла жана такыба болгула.

(Аль-Анъаам 6: 156)

وَ هَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبْرَكًا
فَاتَّبِعُوهُ وَ اتَّقُوا عِلْمَكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿١٥٦﴾

83. Биз Курандан момундар үчүн шыпаа жана рахмат болгон нерселерди түшүрөбүз. Ал заалимдерге бир гана зыянды көбөйтөт.

وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۗ وَلَا يَزِيدُ
الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٣﴾

(Бани Исрааийл 17: 83)

ПАЙГАМБАРЛАР

Курани карим: «Алла таала ар бир коом үчүн хидаят түшүргөн», - деп айтат жана ар бир пайгамбардын чынчыл жана такыба экенин ырастайт. Адамдарды туура жолго чакыруу үчүн тарыхтын атайын доорлорунда белгилүү коомдорго пайгамбарлар жиберилип турган. Сүйүктүү Пайгамбарыбыз Азирети Мухаммад *саллаллааху алайхи ва саллам* эң акыркы шарият алып келген Пайгамбар. Исламдын кабары (Куран) өткөн бардык китептерден жогору турат. Пайгамбарчылык тек гана Исламда улантылууда. Эми пайгамбарлар сүйүктүү Пайгамбар Азирети Мухаммад *саллаллааху алайхи ва саллам*дын нурун гана чагылдырганы келишет жана кандайдыр бир жаңы шарият алып келишпейт.

Курани карим пайгамбарчылыктын абзелдиктерин жана баалуулуктарын түшүндүрүү менен бирдикте пайгамбарларга каршы чыккандардын кылык-жоругун да кеп кылган.

Бийик Куран Фирьяунду пайгамбарларга каршы чыккан күчтөрдүн символу катары көрсөтөт.

76. Алла периштелерден дагы, адамдардан дагы пайгамбарларды тандайт. Албетте, Алла өтө угуучу (жана) терең күзөтүүчү.

اللَّهُ يَضْطَوِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٦﴾

(Аль-Хаж 22: 76)

37. Биз албетте: «Аллага ибадат кылгыла жана буттардан четтегиле», - деп ар бир коомго пайгамбар жибердик. Анан алардын ичинде Алла хидаят кылгандар да бар, ошондой эле алардын ичинде үстүнө адашуу важиб-зарыл болгондор да бар. Де-мек, жер жүзүн кезип саякаттагыла, анан жалганга чыгаруучулардын акыбети кандай болгонун көргүлө.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۖ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّقْنَا عَلَيْهِ الصَّلَاةَ فَحَسِبُوا أَنَّ فِي الْآرْضِ فَائِزِينَ ﴿٣٧﴾

(Ан-Нахл 16: 37)

31. Парбардигериң периштелерге: «Албетте, Мен жерде бир халифа кылмакчымын», - деген(ин эстегин). Алар айтышты: «Эмне, анда (жерде) бүлүк салуучу жана кан төгүүчү бирөөнү (халифа) кыласыңбы? Ал эми, биз мактооң менен Сени пакиза жана ыйык деп билебиз го!» Ал жооп берди: «Албетте, Мен силер билбеген нерселерди да билемин».

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ
فِي الْاَرْضِ خَلِيْفَةً ؕ قَالُوْۤا اَتَجْعَلُ
فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ
الدِّمَآءَ ۗ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَ
نُقَرِّسُ لَكَ ؕ قَالَ اِنِّيْۤ اَعْلَمُ مَا لَا
تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۱﴾

(Аль-Бакара 2: 31)

164. Биз Нухка жана андан кийин келген пайгамбарларга вахий (аян) жөнөткөнүбүз сыңары, албетте, сага дагы вахий жөнөттүк. Ошондой эле Биз Ибрахиймге, Исмаийлге, Исаакка, Яькуубга жана (анын) тукумуна, ошондой эле Исага, Айюбга, Юнуска, Хаарунга жана Сулайманга вахий жөнөттүк. Ошондой эле Биз Давудга Забур тартууладык.

اِنَّاۤ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْكَ كَمَاۤ اَوْحَيْنَاۤ اِلَى
نُوْحٍ وَّالْحٰٓمِيْنَ مِنْۢ بَعْدِهٖ ؕ وَاَوْحَيْنَا
اِلَى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَ
يٰعْقُوْبَ وَاِلٰسْبٰطَ وَيُوْسٰى وَاٰيُوْبَ وَ
يُوْنُسَ وَاٰهْرٰوْنَ وَاَسْلَمٰنَ ؕ وَاَتَيْنَا
دَاوُدَ رٰٓبُوْرًا ﴿۱۶۴﴾

165. Бир нече пайгамбарлар бар: Биз алардын кабарларын сага мурун баян кылдык. Ошондой эле бир канча пайгамбарлар бар: Биз алардын кысса-баяндарын сага окуп берген эмеспиз. Алла Муса менен көп сүйлөштү.

وَرُوْسًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ عَلَيْكَ مِنْ
قَبْلُ وَاَسْلٰمًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ؕ
وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْوِيْمًا ﴿۱۶۵﴾

(Ан-Нусаа 4: 164-165)

125. Ибрахиймди анын Парбардигери айрым «келимелер» менен сынаганда жана ал (Ибрахийм) алардын баарын орундатканда, (Алла) айтты: «Мен албетте, сени адамдарга бир улуу Имам кылмакчымын». Ал: «Менин тукумунан дагыбы?» - деп сурады. (Алла) айтты: «(Ооба! Бирок), заалимдерге Менин келишимим жетпейт».

وَإِذْ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمٰتٍ
قَاتَمَهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّيْ جَا عِلْكَ لِلنَّاسِ
اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْۢ دُوْرِيْٓ ؕ قَالَ لَا يَمُنُّ
عندى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۲۵﴾

(Аль-Бакара 2: 125)

88. Албетте, Биз Мусага Китеп бердик жана андан кийин дагы тынымсыз пайгамбарларды жөнөтүп турдук. Биз Иса Марям уулуна ачык-айкын аят-белгилер бердик жана Биз аны Рухуль-Куддус менен кубаттандырдык. Эмне, ар бир жолу кандайдыр бир пайгамбар силерге жакпаган нерселер менен алдыңарга келгенде, силер текеберлик кыласыңарбы? Алардын айрымдарын жалганчы кылып, айрымдарын өлтүрөсүңөрбү?

(Аль-Бакара 2: 88)

91. Биз Исрааийл балдарын деңизден өткөрдүк. Ошондо Фирьяун жана анын кошуундары баш ийбестик жана акысыздык кылган бойдон аларды куушту. А түгүл ал (Фирьяун) чөгө баштаганда: «Исрааийл балдары ыйман келтирген Кудайдан бөлөк кудай жок экенине ыйман келтиремин жана мен (дагы) баш ийүүчүлөрдөнмүн», - деди.

92. Эми (ыйман келтирдин)би? Мындан мурун болсо, сен баш тартып жүрдүң жана сен бүлүк салуучулардан элеч.

93. Сенден кийин келе тургандарга ибарат болушуң үчүн бүгүн Биз сени денең менен куткарабыз. Чынында, адамдардын көпчүлүгү албетте, Биздин аят-алааматтарыбыздан кабарсыз.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ
 بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
 مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
 الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا
 تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِقْنَا
 كَذَّبْتُمْ وَفَرِقْنَا تَفْتَلُونَ ﴿٨٨﴾

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ
 فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا
 وَعَدْوًا وَخَشِيَ لِإِذَا ذُكِرَ الْعَرْشُ قَالَ
 أَمِنْتُ أَنَّهُ لَآ إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ
 بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَ أَنَا مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿٩١﴾

أَلَنْ وَ قَدْ عَصَيْتَ قَبْلَ وَ كُنْتَ مِنَ
 الْمُفْسِدِينَ ﴿٩٢﴾

فَأَلِيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
 خَلَقَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
 عَنْ آيَاتِنَا لَغَفُلُونَ ﴿٩٣﴾

(Юнус 10: 91-93)

17. Ушул Китепте Марямды эстегин, качан ал үй-бүлө мүчөлөрүнөн четтеп, чыгыш тараптагы бир жайга кетти.

وَإِذْ كَفَرْنَا مِنْ أَلْفَيْ مَكَّةَ وَإِنَّا لَكَاذِبِينَ ﴿١٧﴾

18. Ошентип, ал өзү менен алардын ортосунда бир парданы тартып койду. Ошондо Биз ага Өз периштебизди жөнөттүк жана ал (периште) ал үчүн бир ылайыктуу инсан кейпине кирди.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا وَإِنَّا لَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٨﴾

19. Ал айтты: «Эгер такыба болсон, мен сенден Рахмаан паанасына келемин».

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِن كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٩﴾

20. Ал айтты: «Мен сага бир таза уул тартуулоо үчүн Парбардигериндин бир элчисимин».

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ بِه لِأَهَبَ لِكَ خُلَمَا رَجِيًّا ﴿٢٠﴾

21. Ал айтты: «Мага кандайдыр бир эркек кол тийгизбеген болсо жана бузулган дагы болбосом, менде кантип уул болсун?»

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسَّ مِنِّي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢١﴾

22. Ал айтты: «Ушундай! Парбардигерин: «Бул иш Мен үчүн жеңил. Аны адамдар үчүн аят-алаамат кылуубуз үчүн жана Өзүбүздөн рахмат кылуубуз үчүн (аны пайда кылабыз)», - деди. Бул - чечилген маселе».

قَالَ كَذَلِكَ ۚ قَالَ رَبِّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئٌ ۚ وَلِتَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Ошентип, ал боюнда болуп калды жана аны менен узак бир жайга четтеп кетти.

فَحَمَلَتْهُ فَاتَّخَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Анан талгак даргы аны бир курма дарагын көздөй алып барды. Ал айтты: «Атаганат, мен мындан мурунураак өлүп кетсем жана такыр унутулган болсом кана!»

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ ۚ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثُّ قَبْلِ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ﴿٢٤﴾

25. Ошондо (бир үн салуучу) анын асты жагынан ага кайрылды: «Эч кайгырба! Парбардигериң астыңан бир булак агызып койду.

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ
جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ٢٥

26. Курма шагын өзүңдү карай силки, ал жаңы бышкан курмаларды үстүңө түшүрөт.

وَهَرَيْتِي إِلَيْكَ بِجَذَعِ النَّخْلَةِ تَسْقُطُ
عَلَيْكَ رُطَبًا جَنِيًّا ٢٦

27. Ошентип, андан жегин жана ичкин, ошондой эле көздөрүңдү тойдургун. Эгер кандайдыр бир адамды көрө турган болсоң, анда айткын: «Албетте, мен Рахмаан үчүн орозо тутууну убада кылганмын, ошондуктан бүгүн бир дагы адам менен сүйлөшпөймүн».

فَكُلِي وَاشْرَبِي وَرَضِي عَيْنًا جَافًا
تَرِيًّا وَمِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي لِزَيْنٍ
نَدَدْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ
الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ٢٧

28. Анан ал аны көтөргөн бойдон өз коомун көздөй алып келди. Алар айтышты: «Эй, Марям! Албетте, сен абдан жаман иш кылдың.

فَاتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْوِيلًا قَالُوا
يَمْرُؤٌ لَمَّا جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ٢٨

29. Эй, Хаарундун карындашы! Сенин атаң жаман адам эмес эле жана эң дагы бузуку эмес болчу».

يَأُخْتِ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوِيًّا
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ٢٩

30. Ошондо ал (Марям) ага карата ишаарат кылды. Алар айтышты: «Али бешикте жаткан бала менен кантип сүйлөшөбүз?»

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ
كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ٣٠

31. Ал айтты: «Албетте, мен Алланын пендесимин. Ал Зат мага китеп тартуулады жана мени пайгамбар кылды.

قَالَ لَئِنِ عِنْدَ اللَّهِ تِلْكَ آتِيَّةُ الْكِتَابِ وَ
جَعَلَنِي نَبِيًّا ٣١

32. Ошондой эле каерде болсом дагы, мени берекелүү кылды жана тирүүлүгүмдө мага намаз окууну жана зекет берүүнү белгиледи.

وَجَعَلَنِي مُبْرَكًا آتِيًّا مَا كُنْتُ سَ وَا
أَوْطَيْتَنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا أُمْتُ
حَيًّا ٣٢

33. Жана энем менен жакшы мамиле кылуучу (кылды). Мени заалым жана таш боор кылбады.

وَبَرًّا بِوَالِدَتِي ز وَ لَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا
شَقِيًّا ٣٣

34. Туулган күнүмдө дагы, өлө турган күнүмдө дагы, кайра тирилип тургузула турган күнүмдө дагы мага тынчтык-аманчылык болот».

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٤﴾

35. Мына ушул - Иса Марям уулу. Бул алар шектенип жаткан чыныгы кеп.

ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٥﴾

(Марям 19: 17-35)

82. (Эстегиле), качан Алла: «Мен силерге Китеп жана хикмат (акылмандык) берген болсом, анан силерге өзүнөрдөгү бар нерсени тастыктоочу бир пайгамбар келсе, силер албетте, ага ыйман келтиресинер жана албетте, ага жардам бересинер», - деп пайгамбарлардын ант-убадасын алган. Ал айтты: «Макул болосуңарбы жана бул (маселе)де Мени менен убадалашасыңарбы?» Алар: «(Ооба!) Биз макулбуз», - деп айтышты. Ал айтты: «Демек, күбөлүк бергиле жана Мен дагы силер менен бирге күбөмүн».

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ أَصْرِي ۗ قَالُوا أَأَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا ۗ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٢﴾

(Али Имраан 3: 82)

8. (Эстегиле), качан Биз пайгамбарлардан алардын ант-убадасын алганбыз жана сенден дагы, Нухтан, Ибраахийм, Муса жана Марям уулу Исадан (дагы). Биз алардан абдан бекем ант-убада алган элек.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ ۗ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ ۗ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٨﴾

(Аль-Ахзааб 33: 8)

СҮЙҮКТҮҮ ПАЙГАМБАРЫБЫЗ МУХАММАД САЛЛАЛЛААХУ АЛАЙХИ ВА САЛЛАМ

Пайгамбарыбыз Азирети Мухаммад *саллаллааху алайхи ва саллам* 571-жылдын август айында жарык дүйнөгө келген. Ал зат *саллаллааху алайхи ва салламга* «Мухаммад» (мактоо-алкоого алынган) деп ат коюлган. Ал зат отуз жаштан өткөндө Алла тааланын сүйүүсүнө күн өткөн сайын чөгө баштаган. Ал зат *Ширк* жана меккеликтердин башка ыпылас каада-салттарын четке кагып, Меккеден үч-төрт чакырым аралыкта жайгашкан үңкүрдө Алла тааланы эске алууну өзүнө күнүмдүк вазыйпа кылып алган. Кырк жашында ошол үңкүрдө ага алгачкы вахий-аян келген. Курани каримдин ошол алгачкы аяттарында («Аль-Алак» 96: 2-6) ага мындай деп буйрук берилди: адамзатты жараткан жана анын табиятына Өзүнүн жана адамдардын сүйүүсүн киргизген жалгыз Кудайга мактоо-алкоо айткын. Бул аяттарда дүйнөгө ар кандай илим-билим калем аркылуу үйрөтүлөт деп дагы айтылган. Бул аяттар Курани каримдин маңызы.

46. Эй, Пайгамбар! Албетте, Биз сени бир күбө, бир куш кабар берүүчү жана бир кулактандыруучу кылып жөнөткөнбүз.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا
وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٦﴾

47. Ошондой эле Алла тарапка Анын буйругу менен чакыруучу жана бир жарык берүүчү күн катарында.

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا
مُنِيرًا ﴿٤٧﴾

48. Момундарга куш кабар берип кой, (бул) алар үчүн Алла тарабынан улуу берешендик.

رَبِّشِرِ الْمُؤْمِنِينَ يَا أَيُّهَا اللَّهُمَّ مِنَ اللَّهِ
فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٨﴾

(Аль-Ахзааб 33: 46-48)

159. Айт: «Эй, адамдар! Мен силердин баарыңарга асмандар жана жер падышачылыгы ээси болгон Алланын Пайгамбарымын. Андан бөлөк эч кандай кудай жок. Ал жашоо тартуулайт жана өлтүрөт. Ошондуктан, Аллага жана Анын Уммий, Набий, Пайгамбарына ыйман келтиргиле. Ал (Пайгамбар) Аллага жана Анын сөздөрүнө ыйман келтирет. Силер хидаят табууңар үчүн Аны гана ээрчигиле».

(Аль-Аърааф 7: 159)

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالأَرْضِ ۗ لَا إِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ اَلَّذِيٓ اِيۡؤٰمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمٰتِهِ وَاَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٩﴾

29. Биз сени баардык адамдар үчүн куш кабар берүүчү жана кулактандыруучу кылып гана жөнөттүк. Бирок адамдардын көпчүлүгү (муну) билбейт.

(Сабаа 34: 29)

وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيْرًا وَّا نذِيْرًا ۗ وَلَٰكِنۡ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٩﴾

4. Албетте, сен үчүн бир бүтпөс-түгөнбөс сыйлык бар.

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٤﴾

5. Албетте, сен үлкөн кулк-мүнөз үстүндөсүн.

وَإِنَّكَ لَعَلَّ خَلْقٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾

(Аль-Калам 68: 4-5)

41. Мухаммад (силердей) эркектеринердин бирөөсүнүн да атасы эмес. Жок, ал Алланын Пайгамбары жана баардык пайгамбарлардын мөөрү. Алла баардык нерселерди жакшы билүүчү.

(Аль-Ахзааб 33: 41)

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَا اَحَدٍ مِّنۡ رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِنۡ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٤١﴾

22. Албетте, силер үчүн - Алла жана акырет күнүнөн үмүт кыла турган, ошондой эле Алланы абдан көп эске ала турган ар бир киши үчүн Алланын Пайгамбарында жакшы үлгү бар.

(Аль-Ахзааб 33: 22)

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَآءَ اَلْآخِرَ وَاذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ﴿٢٢﴾

57. Албетте, Алла жана Анын периштелери Пайгамбарга рахмат жөнөтүшөт. Эй, ыйман келтиргендер! Силер дагы анын үстүнө салаваат жана көп-көп салам жибергиле.

(Аль-Ахзааб 33: 57)

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَاسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٧﴾

30. Алланын Пайгамбары Мухаммад жана аны менен бирге болгондор каапырларга абдан катуу (жана) өз ара бири-бирине карата абдан боорукер. Сен аларды руку жана сажда кылып жаткан абалдарында көрөсүн. Алар бир гана Алладан берешендик жана ыраазычылыкты каалашат. Саждалар таасиринде жүздөрүндө алардын белгиси бар. Алардын мына ошол мисалы Тооратта бар. Инжилде алардын мисалы бир эгинге окшойт: ал өз бүчүрүн чыгарат, анан аны бекемдейт. Анан жоондонуп, өз сабагында бекем болуп калат. Ал дыйкандарды кубандырат. Натыйжада каапырлар андан ачууланышат. Алла алардын ичиндеги ыйман келтирип, жакшы амалдарды кылгандарга кечирим жана үлкөн сыйлыкты убада кылган.

(Аль-Фатх 48: 30)

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا لَا سِيَمَاءَ لَهُمْ فِي دُجُوهِهِمْ مِنْ أَمْرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَقْلُومٌ فِي التَّوْرَةِ شِبْهِ وَ مِثْلَهُمْ فِي الْأَنْجِيلِ بَشِيرٌ كَرِيمٌ أَخْرَجَ شَطَاةَ فَارَزَاةَ فَاسْتَعْلَطَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

32. Айт: «Эгер силер Алланы сүйсөнөр, анда мени ээрчигиле, (ошондо) Алла силерди сүйөт жана күнөөлөрүңөрдү кечирет. Алла өтө кечирүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу».

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحِبُّكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. Айт: «Аллага жана Пайгамбарга баш ийгиле!» Эгер алар жүз бурушса, (анда билип койгула), Алла каапырларды жактырбайт.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ﴿٣٣﴾

(Али Имраан 3: 32-32)

68. Эй, Пайгамбар! Парбардигеринден сага түшүрүлгөн нерсени жакшылап жеткизип бер. Эгер ушундай кылбасаң, анда сен Анын кабарын жеткирбегендейсиң. Албетте, Алла сени адамдар(дын чабуулдары)нан сактайт. Албетте, Алла каапыр коомду туура жолго салбайт.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ. وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

(Аль-Мааида 5: 68)

ИБАДАТТАР

Исламдын биринчи негизи - Алла тааланын жалгыздыгына ыйман келтирүү, экинчиси - намаз окуу. Адам өзүнүн жаратуучусу менен алака орнотуусу, аны бекемдөөсү жана Ага жакындоосу үчүн эң ийгиликтүү курал - бул намаз. Алла тааланын дубаларды угуусу жана кабыл алуусу - бул акыйкат. Дуба туурасындагы исламдык көз караш төмөнкүдөй: дуба сурай турган адамдын руху Алла тааланын берешендигине, ырайымдуулугуна жана кудуреттүүлүгүнө толук бойдон ишенип, Анын алдында бүтүндөй жалбаруу жана жалынуу менен эрип кетиши керек. Сыйынууда адамзат менен анын жаратуучусунун ортосунда эч кандай ортомчулук болбошу керек.

6. Алар динди Ага гана таандык кылган бойдон, дайыма Ага гана ийилген абалда, Аллага ибадат кылуудан, намаз окуу жана зекет берүүдөн бөлөк эч нерсеге буюрулбаган эле. Мына ушунун өзү туруктуу жана туруктуулук берүүчү таалимдердин дини.

(Аль-Баййина 98: 6)

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۗ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴿١﴾

57. Мен бардык жин жана адамдарды Мага ибадат кылуулары үчүн гана жараттым.

(Аз-Заарият 51: 57)

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

79. Күн ооп, түн караңгысы жайылып кеткенче, намаз окуу жана багымдат (маалын)да Куран окууга маани бер. Албетте, багымдат (учурун)да Куран окуш ушундай нерсе: ал үчүн күбөлүк берилет.

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِ الشَّمْسِ إِلَى عَسْفِ الْإِيلِ وَقَرَأَانَ الْقَجْرَةَ رَانَ قَرَأَانَ الْقَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٩﴾

80. Жана түндүн бир бөлүгүндө дагы бул (Куран) менен тахажжудду окуп тур. Бул сен үчүн нафл катары болот. Балким, Парбардигериң сени эң бийик даражага көтөрөөр.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَمَجِّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ ۖ
عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا
مَّحْمُودًا ﴿٨٠﴾

(Бани Исраийл 17: 79-80)

239. Өз намаздар(ыңар)ды, өзгөчө борбордук намазды коргогула жана Алланын алдында моюн сунган бойдон тургула.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ
الْوُسْطَىٰ تَ وَ قَوْمُوا لِلَّهِ قُنْتَيْنَ ﴿٢٣٩﴾

(Аль-Бакара 2: 239)

ОРОЗО

Курани карим Рамазан айында таң заардан тартып күн батканга чейин орозо тутууга буюрган. Орозо тарбиянын ушундай куралы: аны менен такыбалуулук артат жана сыйынуучу адамдын бийик руханий даражаларга жетүүсү жеңил болот. Орозо кармаган адам Кудай тааланын тартууларын жана берешендигин таанып, анан аларды адамзаттын пайдасына жумшайт.

184. Эй, ыйман келтиргендер! Силер такыба болуунар үчүн силерден мурун өткөн кишилерге орозо парыз кылынган сыяктуу силерге дагы парыз кылынды.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الصِّيَامُ مِثْلَ مَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٤﴾

185. (Ошентип), белгилүү күндөрдө (орозо туткула). Демек, силерден ким оорулуу болсо, же сапарда болсо, ал башка убакта ошончо күн орозо тутушу керек. Буга күчү жеткен кишилерге фидя (иретинде) бир кембагалды тамактандыруу лаазым. Ошентип, ким кошумча жакшы амал кылса, бул өзү үчүн эң жакшы. Эгер билсенер, орозо тутушунар силер үчүн жакшы нерсе.

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ؕ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ؕ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مَشْكِيينَ ؕ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ ؕ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٥﴾

(Аль-Бакара 2: 184-185)

АЛЛА ТААЛАНЫН ЖОЛУНДА САРПТОО

Курани каримде эң маанилүү парыз деп айтылган кайрымдуулук - бул зекет. «Зекет» сөзүнүн өзүнөн эле анын максат-мүдөөлөрү айкын болот. Зекеттин мааниси - тазалоо жана багуу. Жалпы байлыктан коомчулуктун үлүшү бөлүнүп коюлганда, калган мал-дүнүйө өзүнүн ээлери үчүн таза болот. Андан алынган мал-дүнүйө жамаат жана коомчулуктун пайдасына жана кызматына жумшалат. Ошентип, муктаж адамдардын багылышы камсыз болот.

Зекет - Исламдын үчүнчү негизи. Ошондон улам Ислам ар бир адамдын башкаларга карата жүктөгөн милдетинин маанилүүлүгү айкын болот.

44. Жана намазды толук аткаргыла, зекет бергиле, ошондой эле руку кылуучулар менен бирге руку кылгыла.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَ
اذْكُرُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٤﴾

(Аль-Бакара 2: 44)

39. Ошентип, тууганыңа да, мискинге да, мусаапырга да анын акысын бергиле. Бул Алланын ыраазылыгын каалай тургандар үчүн жакшы нерсе. Мына ушулар ийгилик табуучулар.

فَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ
وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ
يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ أَوْ لِيُكْفِ
الْمُقْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

(Ар-Руум 30: 39)

20. Ошондой эле алардын мал-мүлкүндө суроочулар жана собол бербей турган муктаждар үчүн бир акы бар болчу.

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُورِ ﴿٢٠﴾

(Аз-Заарият 51: 20)

25. Жана дүнүйө-мүлктөрүндө бир белгилүү акы барлар -

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مِّمَّا كَفَرُوا ۝٥٥

26. Суроочулар жана куру калгандар үчүн.

السَّائِلِينَ وَالْمَحْرُومِينَ ۝٥٦

(Аль-Мабаариж 70: 25-26)

60. Садагалар жалаң муктаждар, кем-багалдар жана (садага) жыйноочулар, ошондой эле көңүлдөрү көтөрүлүшү зарыл болгондор, кулдарды азат кылдыруу, бөөдө карызга баткандар, Алланын жолунда жалпы каржылоо жана мусапырлар үчүн. Бул - Алла тарабынан парыз. Алла дайыма билүүчү (жана) өтө акылмандык ээси.

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَ
الْمَسْكِينِ وَ الْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَ
الْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَ فِي الرِّقَابِ وَ
الْغَارِمِينَ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ ابْنِ
السَّبِيلِ ۚ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝٦٠

(Ат-Тавба 9: 60)

255. Эй, ыйман келтиргендер! Эч бир соода, эч бир достук жана эч кандай шапаат болбой турган күндүн келүү-сүнөн мурунураак Биз силерге тартуу кылган нерселерден сарптагыла. Каапырлык кылгандар гана заалимдер.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا
مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ
يَوْمٌ لَا يَبْعَر فِيهِ وَلَا خَلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ
وَ الْكُفْرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝٢٥٥

(Аль-Бакара 2: 255)

262. Алла жолунда мал-дүнүйөсүн сарптай турган кишилердин мисалы жети машакты өстүргөн жана ар бир машак жүздөн дан байлаган урукка окшойт. Алла каалаган кишиге (мындан дагы) көбөйтүп берет. Алла кендик тартуулоочу (жана) дайыма билүүчү.

مَعْلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ
سَبْعَةً سِتَائِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ
حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضَعِفُ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَ
اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝٢٦٢

263. Алла жолунда мал-дүнүйөсүн сарптай турган, анан сарп кылганынын артынан милдет же доо кылып жүрбөгөндөр - алар үчүн алардын сыйлыгы өздөрүнүн Парбардигеринин алдында. Аларга эч кандай коркунуч болбойт жана алар сарпанаа тартышпайт.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ لَا يُبْعَثُونَ مِمَّا أَنْفَقُوا مِمَّا
كَرِهُوا ۗ وَاللَّهُ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝٢٦٣

(Аль-Бакара 2: 262-263)

266. Алланын ыраазылыгын тилеп туруп, өздөрүнүн айрымдарын кубаттандыруу максатында сарп кыла турган кишилердин мисалы дөбөчө жайда жайгашкан бактын мисалы сыяктуу: ага нөшөрлөгөн жаан жааса, ал эки эсе көп мөмө берет. Эгер ага катуу жаан жаабаса, анда шүүдүрүмдүн өзү дагы жетиштүү. Алла кылып жаткан иштеринерди терең күзөтүүчү.

وَمَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ تُغْيِيَتَا مِنْ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا
وَأَيْلٌ فَأَتَتْهَا حُلْمًا ضَعْفَيْنِ ۖ فَإِنْ لَمْ
يُصِبْهَا وَآيِلٌ فَطُلٌّ ۚ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٦﴾

(Аль-Бакара 2: 266)

275. Өз дүнүйө-мүлктөрүн күнү-түнү, көмүскө жана көрүнөө сарптаган заттар - алар үчүн өздөрүнүн сыйлыгы алардын Парбардигеринин алдында. Аларга эч кандай коркунуч болбойт жана алар сар-санаа тартышпайт.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٧﴾

(Аль-Бакара 2: 275)

39. Карагыла! Силер Алла жолунда сарп кылууга даъват этиле турган адамдарсыңар. Анан силердин ичинерде сараңдык кыла турган бирөө дагы бар. Чындыгында, кимде-ким сараңдык кылса, ал албетте, өзүнө каршы сараңдык кылган болот. Алла муктаж эмес, а силер муктажсыңар. Эгер аркага бурулуп кетсеңер, Ал ордуңарга башка коомду келтирип коёт. Анан алар силерге окшош болбойт.

هَأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِمَّنْ مَن يَبْخُلُ ۗ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنِ نَفْسِهِ ۗ وَاللَّهُ الْعَبِيُّ ۗ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ ۗ وَإِنْ تَتَوَكَّلُوا يَسْتَجِيبْ لَكُمْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ لَا تُمْسِكُوا بِكُم كُمْ ۗ ﴿٣٩﴾

(Мухаммад 47: 39)

АЖЫЛЫК

Курани карим эгер мусулмандын колунда болсо жана жол тынч болсо, өмүрүндө бир жолу Меккеге барып, ажылык кылууга буюрат. Ажылыктын борбордук жайы - бул Каъбаа. Ыйык Куран боюнча, ал Алла тааланын ибадаты үчүн курулган эң алгачкы Үй. Ажылыктын максат-мүдөөсү - мусулмандарда эл аралык тууганчылык жана биримдик сезимин пайда кылуу. Ажылык учурунда аткарыла турган ибадаттар аркылуу адамдарда алардын жашоосунун маңызы Кудай тааланын Өзү болушу керек экендиги дагы бир жолу ырасталат.

26. Албетте, каапыр болгондор Алланын жолунан жана Биз бардык адамдардын пайдасы үчүн жасаган Хараам Мечитинен (адамдарды) тосушат. (Ырас, Биз Байтуллаахты бардык адамдар үчүн) - анда (Алла үчүн) «эътикааф» кылуучу үчүн дагы, токойлордо жашоочулар үчүн дагы (жасадык). Кимде-ким зулумдук жолу менен анда кыйшайтууну пайда кылмакчы болсо, Биз ага оор азапты таттырабыз.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً
فِيهِ وَالْبَادِيَةِ وَمَن يُرِدْ فِيهِ
بِالْحَادِثِ يُظَلِّمِ نَفْسَهُ مِن
عَذَابِ آلِهِمْ ﴿٣٦﴾

27. Биз Ибрахиймге: «Мага эч бир нерсени шерик кылбагын жана Менин Үйүмдү «тавааф» кылуучулар, кыямда туруучулар, руку кылуучулар (жана) сажда кылуучулар үчүн таза туткун», - (деп) Байтуллаахтын жайын белгилегенибиз(ди эсте).

وَاذِ بِنَاكُمْ لِأَبْرَاهِيمَ مَكَانَ
الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
وَأَن يَهْدِيَ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿٣٧﴾

28. «Жана адамдардын арасында ажылыкты жарыяла. Алар сенин жаныңа жөө дагы, жолдун узактыгынан арып-азган ар бир миниле турган нерселерде дагы келишет. Ал (миниле турган унаалар) ар ойдун-чуңкур жана алыс жолдордон келет.

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ
رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ
مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٣٨﴾

29. Алар ал жерде өздөрүнүн пайдаларын көрүүлөрү үчүн жана бир нече белгилүү күндөрдө Алла аларга чарба малдары аркылуу тартуулаган ырыскы үчүн Анын наамын зикир этүүлөрү үчүн келишет. Ошентип, алардан (өзүнөр дагы) жегиле жана муктаж, зар адамдарга дагы жедиргиле!

30. Анан алар өз (жамандыктарынын) кирин алып таштоолору жана назирлерин аткаруулары жана мына бул Эски Үйдү «тавааф» кылуулары керек».

لَيْشَ هَذَا مَتَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا
رَزَقْنَاهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۗ فَكُلُوا
مِنْهَا وَاطْعَمُوا النَّاسَ الْفَقِيرَ ﴿٢٩﴾

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَ لِيُؤْتُوا
نُذُورَهُمْ وَ لِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ ﴿٣٠﴾

(Аль-Хаж 22: 26-30)

98. Анда ачык-айкын аят-алааматтар - Ибрахиймдин орду бар. Ким ага кирсе, аманчылыкка жетишет. (Бул) Үйгө барууга күчү жеткен кишилер үчүн ажылык кылуу - Алла тарабынан парыз-милдет. Ким четке какса, (ырас), албетте, Алла бүткүл ааламдардан бейкажет.

فَبِئْسَ آيَةٌ بَيِّنَةٌ مِّمَّا يُرْهِيمُهُ وَ
مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا، وَاللَّهُ عَلَى النَّاسِ
حَكِيمٌ الْبَيْتِ مِنْ اسْتِطَاعَةِ إِلَيْهِ سَبِيلًا
وَ مَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ
الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾

(Али Имраан 3: 98)

198. Ажылык айрым белгилүү айларда болот. Демек, ким бул (ай)ларда ажылык кылуууну ниет кылган болсо, (ал) ажылык маалында эч бир жаман сөз, бузукулук жана жаңжал-тополоң кылуу дурус эмес- (тигин билип койсун). Эмне жакшылык кылсаңар, Алла аны билип алат. Жол азыктарын камдап тургула. Демек, жол азыктарынын эң жакшысы - тақыбалык. Эй, акыл ээлер! Менден гана корккула.

الْحَجِّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ ۗ فَمَنْ قَرَضَ
فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَ لَا فُسُوقَ وَ لَا
جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۗ وَ مَا تَفَعَّلُوا مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ ۗ وَ تَزُودُوا فِي الْيَوْمِ
الْحَادِثِ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَ اتَّقُوا يَٰٓأُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿١٩٨﴾

(Аль-Бакара 2: 198)

ИСЛАМГА ЧАКЫРУУ

Адамдарга Кудай тааланын кабарын жеткирүү учурунда адамга терең таасир тийгизе турган жагдайга өзгөчө көңүл буруу зарыл. Ал киши Кудай тааланын кабарын таанып-билип, аны кабыл алышына аракет кылуусу дурус. Бул ыкма жана усул Куранда Азирети Муса *алайхиссалаам* жана Азирети Хаарун *алайхиссалаамдын* Фиръаунга даъват жана насаат кылуусу үчүн берилген көрсөтмөлөрдө эң сонун айтылган.

34. Аллага чакыра турган, жакшы амалдарды кыла турган жана: «Мен албетте, толук моюн сунуучуларданмын», - дей турган кишиден дагы чырайлуураак сүйлөй турган бирөө барбы?!

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ
وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٤﴾

35. Жакшылык да жамандыкка тең боло албайт, жамандык да (жакшылыкка тең боло албайт). Эң жакшы нерсе менен жооп кайтар. Ошондо сени менен башка бирөөнүн ортосунда душмандык болгон болсо да, ал кокустан эң жакшы доско айланып калат.

وَمَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
إِذْ قُمْنَا بِاللَّيْلِ هِيَ أَحْسَنُ فِئَادَ الَّذِي
بَيْتِكَ وَبَيْتَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ
حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾

36. Мына ушул мартаба сабырдуулук көрсөткөндөргө гана тартууланат жана мына ушул даража абдан бактылуу кишиге гана тартууланат.

وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَوَمَا
يُلْقِيهَا إِلَّا دُؤُودٌ حَظِّ عَظِيمٍ ﴿٣٦﴾

(Хаа Мийм Ас-Сажда 41: 34-36)

126. Өз Парбардигериң жолуна хикмат-акылмандык жана эң сонун акылнасаат менен даъват кыл, ошондой эле алар менен эң жакшы далил аркылуу сүйлөш. Албетте, Парбардигериң Өзүнүн жолунан азган бирөөнү абдан жакшы билет жана Ал хидаят табуучуларды дагы эң жакшы билет.

أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ
الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ
ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٣٧﴾

127. Эгер силер жаза берсеңер, анда силерге жеткирилген зыянга тең өлчөмүндө жаза бергиле, эгер сабыр кылсаңар, албетте, бул сабыр кылуучулар үчүн жакшыраак.

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا
عُوقِبْتُمْ بِهِ ۚ وَلَا تَكُنْ صَاحِبًا
لِّصَّالِحِينَ ﴿١٢٧﴾

128. Сабыр кыл жана сабырың жалаң Алла үчүн. Аларга кайгырба жана алар кылып жаткан айла-амалдарынан кысылба!

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ وَلَا
تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَلٰٓئِقٍ
مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٨﴾

129. Албетте, Алла такыбалар жана изги иш кылуучулар менен бирге.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ
هُمُ أَحْسَنُونَ ﴿١٢٩﴾

(Ан-Нахл 16: 126-129)

6. Ошондой эле эгер мушриктердин бирөөсү сенден паана сурап келсе, ал Алланын «Калаамын» укканга чейин ага паана бер. Андан кийин аны өзүнүн коопсуз жайына жеткирип кой! Бул (жеңилдик) алардын билбеген коом болгондугу себептүү.

وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ
فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ
ابْلِغْهُ مَأْمَرَهُ ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

(Ат-Тавба 9: 6)

18. Буттарга ибадат кылуудан оолак болгондор жана Аллага ийилгендер - алар үчүн үлкөн куш кабар бар. Ошентип, Менин пенделериме куш кабар бер -

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ
يَعْبُدُوهَا ۖ وَأَتَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمْ
الْبُشْرَىٰ ۖ قَبِيضٌ عَبْدًا ﴿١٨﴾

19. Сөзгө кулак салып, анын эң жакшысына амал кыла тургандарга. Алла хидаят эткендер - мына ошолор жана акыл ээлери дагы мына ошолор.

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْاٰلُ الْبَاطِلِ ﴿١٩﴾

(Аз-Зумар 39: 18-19)

АДЕП-АХЛАК

Ыйык Куран турмуш кыйынчылыктары менен беттешүүгө чакырат. Аларды четке кагып, андан качууну үйрөтпөйт. Ислам дүйнөнү таштоого жана өзүнүн табигый муктаждыктарын басууга уруксат бербейт. Такыбалуулук менен жашоо, Кудай таала тартуулаган жөндөмдүүлүктөрдөн жана тартуулардан ыгы менен жана орточо пайдалануу - бул жашоо эрежеси болушу керек. Ушундан улам, Курани карим адеп-ахлак жана руханий баалуулуктарды өнүктүрүү үчүн кеңири көрсөтмөлөрдү берген. Анын түпкү максаты - адамзаттын бардык жөндөмдүүлүктөрүн туура жана ырааттуу өнүктүрүү.

11. Момундар - өз ара ага-инилер. Ошондуктан, өзүңөрдүн эки бир тууганыңардын ортосунда келишим түздүргүлө жана силерге ырайым кылынсын үчүн Алладан корккула.

لَا تَمَّا الْمُؤْمِنُونَ لِخَوَاتِمٍ قَاصِرِحُوا بَيْنَ
أَخْوَانِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١١﴾

12. Эй, ыйман келтиргендер! (Силерден) кандайдыр бир коом экинчи бир коомду маскаралабасын. Балким, алар буларга караганда, жакшыраак болуп чыгаар. Аялдар дагы (башка) аялдарды (маскара кылбасын). Балким, алар буларга караганда, жакшыраак болуп чыгаар. Өз адамдарыңарга жалаа жаппагыла жана бири-бириңердин ысымыңарды бузуп ча-кырбагыла. Ыйман(га келген)ден кийин баш ийбестик тагы түшүшү - абдан жаман нерсе. Ким тобо кылбаса - мына ошолор заалимдер.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُوا قَوْمٍ مِّن
قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا
نِسَاءً مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا
مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا
تَنَابَرُوا بِهَا لَقَابٍ بَدِئْتُمُ الْإِسْمَ
الْفُسُوقَ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ وَمَن لَّمْ يَتُبْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٢﴾

13. Эй, ыйман келтиргендер! Көптөгөн күмөндөрдөн четтегиле. Албетте, айрым күмөндөр күнөө болот. Ошондой эле чалгынчылык кылбагыла жана силерден эч ким бирөөгө каршы ушак айтпасын. Силерден бирөө өзүнүн өлгөн тууганынын этин жегенди жактырабы? Демек, силер андан катуу жийиркенесиңер. Алладан корккула. Албетте, Алла тобону кабыл кылуучу (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу.

(Аль-Хужураат 49: 11-13)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا
مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا
تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا
أَيُّ حِبِّ آخِذِكُمْ أَنَّ يَأْكُلَ لَحْمَ آخِيهِ
مِيمًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

37. Аллага ибадат кылгыла жана эч бир нерсени Ага шерик кылбагыла. Ошондой эле ата-энелерге да, жакын туугандарга да, жетимдерге да, мискиндерге да, тууганчылыгы бар кошуналарга да, тууган-туушкан эмес кошуналарга да, өз жолдошторуңарга да, мусапырларга да, кол астыңардагыларга да жакшылык кылгыла. Албетте, Алла текеберлик кылуучу (жана) мактанчаакты сүйбөйт -

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَالْوَالِدِينَ إِحْسَانًا وَيُذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ
السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَلًا فُجُورًا ﴿٣٧﴾

38. Өздөрү дагы сарандык кыла турган жана адамдарды дагы сарандыкка буюра тургандар, ошондой эле Алла аларга Өз берешендиги менен тартуулаган нерселерди жашыра тургандарды. Биз каапырлар үчүн кор кылуучу азапты даярдап койгонбуз -

الَّذِينَ يَبِخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَهُمُ اللَّهُ
مِّن فَضْلِهِ ؕ وَآعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٨﴾

39. Өз дүнүйөсүн адамдарга көргөзүш үчүн сарптай тургандар, ошондой эле Аллага жана акырет күнүнө ыйман келтирбей тургандар үчүн. Кимге шайтан жолдош болсо, ал эң жаман шерик.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ رِئَاءَ
النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْآخِرِ ؕ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا
فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٩﴾

(Ан-Нисаа 4: 37-39)

91. Албетте, Алла адилетке жана изги иштерге, ошондой эле урук-туугандарга кылына турган тартуу сыяктуу тартууга буюрат. Ошондой эле бузукулук, жаман иштер жана баш ийбестикке тыюу салат. Силер ибарат алышыңар үчүн Ал силерге насаат кылат.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَ
إِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيُنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۗ يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩١﴾

92. Силер убада кылганыңарда, Алланын антына бекем болгула. Ошондой эле касамдарды алардын бекемделгенинен кийин бузбагыла. Чынында, силер Алланы өзүңөргө кепил кылгансыңар го! Албетте, Алла жасап жаткан амалдарыңарды билет.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ
وَلَا تَنقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا
وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۗ إِنَّ
اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩٢﴾

93. Жана өзүнүн ийирген жиби бекем болгонунан кийин (аны) үзүп таштаган аял сыяктуу болбогула. Бир улут башка улуттан үстөмдүк кылып калбасын, деп силер касамдарыңарды өз ара алдоо куралына айландырып аласыңар. Албетте, Алла муну менен силерди сынайт. Кыямат күнү Ал албетте, силер талашкан нерселерди өзүңөргө айкындаштырып коёт.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَظَتْ غَزَاهُمْ مِنْ
بَعْدِ قُتُوبِهِمْ أَن كَانُوا يَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ
دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ
مِن أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۗ وَ
لِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ
تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

(Ан-Нахл 16: 91-93)

136. Эй, ыйман келтиргендер! Алла үчүн күбө болуп туруп, адилетти бекем орнотуучу болгула, мейли өзүңөргө каршы күбөлүк берүүгө туура келсе, же ата-энелер жана жакын туугандарга каршы. Мейли кимдир бирөө бай болсун, мейли кембагал болсун, экөөнүн тең Кожоюну - Алла. Ошондуктан, адилетти колдон чыгарып, өзүңөрдүн жеңил оюңарды ээрчибегиле. Эгер силер кепти бурмалап сүйлөсөнөр же жүз бурсаңар, албетте, Алла силер кылып жаткан иштеринерден жакшылап кабардар.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ
أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ ۗ إِن
يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۗ
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَن تَعْدُوا ۗ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٦﴾

(Ан-Нусаа 4: 136)

149. Алла жаман кепти ачык айтууну жактырбайт, бирок зулумдук көргөн киши болсо, анда башка кеп. Алла өтө угуучу (жана) дайыма билүүчү.

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٩﴾

150. Эгер силер бир жакшылыкты ачыкка чыгарсаңар, же аны жашырсаңар, же бир жаманчылыкты кечирсеңер, албетте, Алла өтө кечирүүчү (жана) дайыма кудуреттүү.

إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءِ فِعَالٍ اللَّهُ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ﴿١٥٠﴾

(Ан-Нисаа 4: 149-150)

9. Эй, ыйман келтиргендер! Силер адилеттик менен күбөлүк берген бойдон Алла үчүн тургула. Эч бир коомдун душмандыгы силерди эч качан адилетсиздикке багыттабасын. Адилеттүүлүк кылгыла, бул такыбага эң жакын. Алладан корккула. Албетте, Алла кылып жаткан иштеринерден дайыма кабардар.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۗ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوُّوهُ عَلَىٰ آلَا تَعْدِلُوا ۗ وَلَا تَأْتُوا هُوَ أَقْرَبَ لِلتَّقْوَىٰ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Ыйман келтирип, жакшы амалдарды кылгандарга: «Алар үчүн кечи-рим жана улуу сыйлык бар», - деп Алла убада кылган.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾

11. Ал эми каапыр болуп, Биздин аяттарыбызды жалганга чыгаргандар - мына ошолор тозок ээлери.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١﴾

(Аль-Мааида 5: 9-11)

32. Кедей болуштан коркуп, балдарыңарды өлтүрбөгүлө. Биз Өзүбүз аларга да, силерге да ырыскы беребиз. Аларды өлтүрүү албетте, абдан чоң ката.

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ ۗ بَلْ تَكُونُ لَكُمْ رِزْقًا ۗ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ فَإِنَّ اللَّهَ عَظِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. Жана зынага жакындабагыла. Албетте, бул бузукулук жана өтө жаман жол.

وَلَا تَقْرُبُوا الزِّنَىٰ ۗ إِنَّهَا كَانَ فَاحِشَةً ۗ وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Ошондой эле Алла тыюу салган жанды акысыз өлтүрбөгүлө. Ким зулумдукка учурап өлтүрүлгөн болсо, анын мураскерине (өч алуу үчүн) негиздүү акы-укук берип койгонбуз. Ошентип, ал өлтүрүү маселесинде (белгиленген) чегаралардан ашпасын. Албетте, ага жардам берилген.

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِرِيسِهِ سُلْطٰنًا فَلَا يَشْرِفُ فِي الْقَتْلِ ۗ إِنَّهُ كَانَ مُنْصُورًا ﴿٣٤﴾

35. Жетимдин малына ал балакат жашына жеткиче жакындабагыла, бирок эң жакшы жол менен. Ант-убадага туруктуу болгула. Албетте, ант-убада туурасында суралат.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۗ وَأَوْفُوا بِالعَهْدِ ۗ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٥﴾

36. Ошондой эле өлчөгөнүнөрдө өлчөмдү толук кылгыла жана туура тараза менен тарткыла. Бул нерсе өтө кайырлуу жана натыйжа жагынан эң жакшы иш.

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۗ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٦﴾

37. Жана өзүң билбеген нерсе үстүндө тырышып турба! Албетте, кулак, көз жана жүрөк - алардын ар бири жөнүндө сурак кылынат.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۗ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولٰٓئِكَ كَانَ عِنْدَهُ مُسْئُولًا ﴿٣٧﴾

38. Ошондой эле жерде текеберлик менен жүрбө! Сен албетте, жерди жара албайсың жана боюң(ду көтөрүп) тоолордун бийиктигине да жете албайсың.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۗ إِنَّكَ لَنْ يُخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٨﴾

39. Булардын баары ушундай нерселер: алардын жамандыгы Парбардигериң алдында өтө жек көрүүгө ылайык.

كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٩﴾

(Бани Исраийл 17: 32-39)

ФИНАНСЫ СИСТЕМАСЫНЫН НЕГИЗГИ ПРИНЦИПТЕРИ

Экономика туурасында Исламдын негизги принциби төмөнкүдөй: ар бир нерсенин чыныгы ээси - Кудай таала. Ошентсе да, адам баласынын мыйзам чегиндеги ээлигин же башкача айтканда мүлктүн ээси экенин, аны пайдалануу жана башка бирөөгө өткөрүп берүү укугун кабыл алат жана аларды коргойт. Бирок ээликтин ушул бардык укуктары төмөнкү моралдык милдеттин астында болот: коомчулуктун бардык тармактарына мамлекеттик байлыктан алардын мыйзамдуу үлүшү берилип туруусу зарыл. Ал ушул милдеттин бир бөлүгүн мыйзамдаштырып, буйруктардын негизинде ишке ашырылышын камсыздаган. Бул маселеде көбүнчө эркин жана ыктыярдуу курмандыкка басым жасалган. Натыйжада, адам жогорку руханий жана моралдык даражаларга ээ болот.

117. Биз периштелерге: «Адам үчүн сажда кылгыла», - дегенибизде, Иблистен тышкары алардын баары сажда кылышты. Ал баш тартты.

وَاذْقُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدْ وَاِذَا لَاۤ اِدۡمَ فَسَجَدُوۡا
لِلۡآٰءِیۡمٰسِ ؕ اَبٰی ﴿۱۱۷﴾

118. Ошондо Биз айттык: «Эй, Адам! Албетте, бул сага дагы, аялыңа дагы душман. Ошондуктан, ал экөөнөрдү эч качан бейиштен чыгарбасын! Болбосо, сен бактысыз болуп каласың.

فَعَلْنَا يٰۤاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوُّكَ وَ
لِرِۤيۡوٰجِكَ فَاۡلَا يَخۡرِجُكَمَّا مِنَ الْجَنَّةِ
فَتَتَشٰۤفٰی ﴿۱۱۸﴾

119. Анын ичинде ач-жылаңач болуп калбастыгың - сенин бактыгың.

اِنَّ لَكَ اَلَّا تَخۡوَفَ فِيۡهَا وَلَا تَعۡرٰی ﴿۱۱۹﴾

120. Ошондой эле анда чаңкабастыгың жана аптапта күйбөстүгүң (дагы).

وَ اَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُۡا فِيۡهَا وَلَا تَضۡحٰی ﴿۱۲۰﴾

(Таахаа 20: 117-120)

189. Ошондой эле силер дүнүйө-мүлкүңөрдү өз ара жалган-алдоо жолдору менен жебегиле жана (жакшы) билип туруп, адамдардын (калктын) дүнүйө-мүлкүнүн бир бөлүгүн арам жол менен жеш үчүн аларды акимдердин алдына алып барбагыла.

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
وَتَذُلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا
مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١٨٩﴾

(Аль-Бакара 2: 189)

30. Эй, ыйман келтиргендер! Дүнүйө-нөрдү өз ара акысыз жол менен жебегиле. Ооба, эгер ал силердин өз ара ыраазычылыгыңыз менен кылынган соода болсо, ал башка кеп. Ошондой эле силер өзүңөрдү (экономикалык жактан) өлтүрбөгүлө. Албетте, Алла силерге кайра-кайра ырайым кылуучу.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ
تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ
وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٣٠﴾

(Ан-Нусаа 4: 30)

ЖИХАД

«Жихад» кандайдыр бир жагымсыз нерсеге каршы болгон күчү менен күрөшүү дегенди билдирет. Анын үч түрү бар:

1. Ачык душманга каршы күрөшүү;
2. Шайтанга каршы күрөшүү;
3. Өзүнүн напсисине каршы күрөшүү.

Ийык Куран мындай таалим берет: эгер согуш болсо, анда жан жана малдын аз чыгым болушуна аракет кылыш керек жана колдон келишинче аны тезирээк бүтүрүп, душмандыкка чекит коюу зарыл.

40. Өздөрүнө каршы уруш кылынып жаткан кишилерге (уруш кылууга) уруксат берилди, анткени аларга зулумдук кылынды. Албетте, Алла аларга жардам берүүгө толук кудуреттүү.

إِنَّ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا
وَرَأَى اللَّهُ عَلَىٰ تَصْرِهِمْ لَقْدِيرًا ﴿٤٠﴾

41. (Тактап айтканда): «Алла - биздин Парбардигерибиз», - дегендиктери үчүн гана акысыз өз үйлөрүнөн куулгандарга. Эгер Алла тарабынан адамдар - алардын айрымдары башкалары аркылуу корголбогондо, монастрлар да, чиркөөлөр да, жөөттөрдүн ибадатканалары да, Алланын наамы көп зикир кылына турган мечиттер да жок кылынып ташталган болоор эле. Албетте, Алла Өзүнө жардам бере турганга сөзсүз жардам берет. Албетте, Алла өтө кудуреттүү (жана) эң жеңүүчү.

إِنَّ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ
حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ، وَلَوْ
لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ لَهَدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَ
صَلُوكٌ وَمَسَاجِدُ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ
اللَّهِ كَثِيرًا، وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن
يَنْصُرُهُ، إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

(Аль-Хаж 22: 40-41)

9. Дин маселесинде силерге каршы уруш кылбаган жана силерди мекени-нерден кууп чыгарбагандардан - аларга карата жакшылык кылууңарды жана алар менен адилеттүү мамиледе болушуңарды Алла силерге

لَا يَنْهٰكُمُ اللّٰهُ عَنِ الذّٰلِمِيْنَ اِلَّا اَنْ يَّكُوْنُوْا
فِيْ الذّٰلِمِيْنَ، وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ
اَنْ تَبْرُوْهُمْ وَتَقْسَطُوْا اِلَيْهِمْ، اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسَطِيْنَ ﴿٩﴾

тыюу салбайт. Албетте, Алла адилет кылуучуларды сүйөт.

10. Дин туурасында силерге каршы уруш кылган, силерди үйлөрүңөрдөн кууп чыгарган жана силерди кууп чыгарууда бири-бирине жардамдашкандардан - алар менен достошууну Алла силерге тыюу салат. Ким алар менен достошсо, мына ошолор заалимдер.

(Аль-Мумтахина 60: 9-10)

11. Эй, ыйман келтиргендер! Силерди бир оор азаптан куткара турган соодадан кабардар кылайынбы?

12. Силердин Аллага жана Анын Пайгамбарына ыйман келтирүүнөр, ошондой эле Алланын жолунда мал-мүлкүңөр жана жаныңыр менен жихад кылууңар - эгер силер (муну) билсеңер, ал силер үчүн абдан жакшы.

(Ас-Сафф 61: 11-12)

70. Биз үчүн аракет жасай тургандар - аларды Биз албетте, Өз жолдорубузга хидаят кылабыз. Албетте, Алла жакшы амал кылуучулар менен бирге.

(Аль-Анкабуут 29: 70)

20. Ыйман келтирип, хижрат кылган жана Алланын жолунда өз дүнүйө-мүлктөрү жана жандары менен жихад кылгандар - Алланын алдында даража жагынан абдан улук. Мына ошолор гана ийгилик ээлери.

(Ат-Тавба 9: 20)

لَا تَمَّا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ بِهِ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١١﴾

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٢﴾

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَكَمَّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٠﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ رَجَاءً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٠﴾

111. Албетте, Алла момундардан алардын жандарын жана дүнүйө-мүлктөрүн, анын ордуна аларга бейиш берилсин үчүн сатып алды. Алар Алла жолунда уруш кылышат. Ошентип, алар өлтүрүшөт жана өлтүрүлүшөт. Бул Ал Заттын милдетиндеги Тоорат, Инжил жана Куранда (баян этилген) чыныгы убада. Өз убадасын орундатуу боюнча Алладан жакшыраак ким бар? Демек, силер Ал Зат менен кылган сооданардан курсант болгула. Мына ушул үлкөн ийгилик.

(Ат-Тавба 9: 111)

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِآتٍ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ تَوَعَّدَ عَلَيْوُحَقًّا فِي التَّوَارِثَةِ وَالْأَلْبَانِ وَالْقُرْآنِ ۗ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ، وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾

96. Момундардын арасынан оорубай, үйдө отуруп калуучулар жана Алла жолунда өз малдары жана жандары менен жихад кылуучулар (өз ара) тең боло алышпайт. Алла өз дүнүйөлөрү жана жандары менен жихад кылуучуларды отуруп калуучулардан даража жагынан артык кылып койгон. Алла ар бирине жакшылыкты гана убада кылган. Ошондой эле Алла мужажиддерге отуруп калуучулардан көрө, бир улуу сыйлык менен артыкчылык тартуулаган.

(Ан-Нусаа 4: 96)

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً ۗ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى ۗ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٦﴾

МОМУНДАРДЫН МҮНӨЗҮ

Ыйык Куран Кудай таалага ыйман келтирүү зарылчылыгына басым жасайт жана Анын бар экендигине көңүлүбүздү каратат. Ал Кудай таала дайыма Өзүнүн вахий-аяны аркылуу Өз Сөзүн түшүрүп турганына басым жасайт. Эгер Алла таала пайгамбарлар жана аларды ээрчигендер аркылуу Өз сыпаттарын ачыкка чыгарбай койсо, анда Алла тааланын бар экендигине бекем ишенүү кыйын болуп калат. Ошондуктан, адамзаты ушул дүйнөдө жашап турганда, алардын кээ бирлерине Кудай тааланын вахий-аяны түшүп туруусу абдан зарыл.

2. Албетте, момундар ийгиликке жетишти -

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

3. Өз намаздарында баш ийүүчүлөр;

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾

4. Баардык курулай нерселерден оолак боло тургандар;

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾

5. Зекет бере тургандар;

وَالَّذِينَ هُمْ لِلرِّكْوَةِ قَائِلُونَ ﴿٤﴾

6. Жана уяттуу жерлерин сактай тургандар;

وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْئِدَتِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾

7. Бирок жубайларынан эмес, же кол астындагыларынан (дагы эмес). Албетте, аларга айып коюлбайт.

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾

8. Анан ким мындан башка нерсени кааласа, мына ошолор гана чектен ашуучулар.

فَمَنْ ابْتغىٰ وَرَاءَ ذٰلِكَ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُونَ ﴿٧﴾

9. Ошондой эле өздөрүнүн аманаттарын жана убада-анттарын күзөтө тургандар;

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾

10. Жана намаздарын коргой тургандар.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾

11. Мына ошолор мураскерлер -

أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١١﴾

12. (Тактап айтканда), Фирдауска мураскер боло тургандар. Алар анда түбөлүккө калуучулар.

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٢﴾

(Аль-Мумьинуун 23: 2-12)

64. Жерде жөнөкөйлүк менен жүрө турган жана сабатсыздар өздөрүнө кайрылганда, (жообунда): «Салам!» - дей тургандар гана Рахмаан пенделери.

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٤﴾

65. Жана Парбардигери үчүн түнкүсүн сажда жана кыям кылган бойдон өткөрө тургандар (дагы);

وَالَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ لِلرَّيْبِ هُمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٥﴾

66. «Эй, Парбардигерибиз! Бизден тозок азабын алыстатып койгун», - дей тургандар (дагы). Албетте, Анын азабы жабышуучу.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٦﴾

67. Албетте, ал убактылуу турак жай жагынан дагы абдан жаман, түбөлүк турак жай жагынан дагы.

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٧﴾

68. Жана сарптагандарында, ысырапкерчилик дагы, сарандык дагы кыл-бай турган, тескерисинче, мунун ортосундагы жолду (тандай тургандар дагы);

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٨﴾

69. Ошондой эле Алла менен бирге башка эч кандай кудайга жалбарбай тургандар жана Алла тыюу салган эч бир жанды акысыз өлтүрбөй тургандар, ошондой эле зынаа кылбай тургандар. Ким ушундай кылса, ал күнөө (жазасын) алат.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَتَمًا ﴿٦٩﴾

70. Ал үчүн кыямат күнү азап ашырылып жиберилет жана ал анда узак мөөнөткө чейин кор болот.

يُضَعَّفَ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهَا مُهَانًا ﴿٧٠﴾

71. Тобо кылган, ыйман келтирген жана жакшы амал кылган заттан башкасы. Ошолордун жамандыктарын Алла жакшылыктарга айландырып жиберет. Алла өтө кечирүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу.

لَا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا
صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ
حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧١﴾

72. Тобо кылган жана жакшы амалдар кылган - мына ошол зат гана Аллага тобо кылган бойдон кайтат.

وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى
اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧٢﴾

73. Ошондой эле жалган күбөлүк бербей турган жана маанисиз нерселердин жанынан өткөндөрүндө, адептүүлүк менен өтө тургандар;

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ ۗ وَإِذَا مَرُّوا
بِالْمَغْرُورِ إِجْرَامًا ﴿٧٣﴾

74. Жана өздөрүнө Парбардигеринин аяттары эстетилгенде, аларга дүлөй жана сокур болуп жыгылбай тургандар;

وَالَّذِينَ إِذَا دُخِرُوا بَايَتِ رَبِّهِمْ لَمْ
يَخْرُجُوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٤﴾

75. Ошондой эле: «Эй, Парбардигерибиз! Бизге өмүрлүк жолдошторубуз жана балдарыбыз жагынан көздөр кубанычын тартуулагын, ошондой эле бизди такыбаларга имам кылып койгун!» - дей тургандар (дагы).

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ
أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ ۗ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٥﴾

76. Мына ушуларга сабыр кылгандыктары себептүү сыйлык катары жогорку үйлөр тартууланат. Ал жерде алар (жакшылап) тосуп алынат жана аларга салам жеткирилет.

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا ۗ
يُلْقَوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٦﴾

77. Алар ошол (бейиш)терде түбөлүккө калуучу болушат. Ал убактылуу турак жай жагынан да, түбөлүк турак жай жагынан да кандай сонун!

خَالِدِينَ فِيهَا ۗ حَسَنَاتٌ مُّشْتَرَاءً ۗ
مُقَامًا ﴿٧٧﴾

78. Айткын: «Эгер силердин дубанар болбогондо, менин Парбардигерим силерге кенедей дагы көңүл бурбайт эле. Ошентип, силер аны жалганга чыгарып болдунар. Ошондуктан,

قُلْ مَا يَعْبُورُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ۗ
يَوْمَئِذٍ فَفَعْدُ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٨﴾

анын кесепети албетте, силерге жабышып калуучу».

(Аль-Фуркаан: 25: 64-78)

31. Албетте: «Алла - биздин Парбардигерибиз», - деген, анан (ага) туруктуу калгандар - алардын үстүнө абдан көп периштелер түшүп, мындай дешет: «Коркпогула, кайгы да тартпагыла жана силерге убада кылынып жаткан бейиш(тин насип болушу)нан курсант болгула!

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَتَخَفُوا وَلَا تَخْزَنُوا وَآبِشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦١﴾

32. Биз дүнүйөлүк жашоодо да силер менен биргебиз, акыретте дагы. Ал (бейиш)те силер үчүн көңүлдөрүңөр каалаган бардык нерселер болот жана анда силер үчүн өзүңөр талап кылган бардык нерселер болот.

تَمَنُّنْ أَوْلِيَّوْكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۚ وَلكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٦٢﴾

33. Бул - өтө кечирүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу тарабынан зыяпат катары болот».

لَا يُغْنِي عَنْكُمْ كُفْرَكُمْ أَنتُمْ أُولُو عُقُبٍ ﴿٦٣﴾

(Хаа Мийм Ас-Сажда 41: 31-33)

ЭРКЕК МЕНЕН АЯЛДЫН ТЕН УКУКТУУЛУГУ

Исламга чейин аялдарга мыйзам чегинде өзүнчө жыныс катары эч кандай укук берилген эмес болчу. Аялдарга толук бойдон укук берген дин - Ислам гана.

1. Ислам аялдардын укугун толук коргогон;
2. Руханий жана диний жактан аларга эркектер менен тен орун берген;
3. Аларга өзүнчө эркин укук берген;
4. Аларга жеке менчикке ээлик кылуу укугун бердирген;
5. Алардын укуктарын жана милдеттерин Кудай мыйзамынын бир бөлүгү кылган.

98. Эркек же аял киши - алардын кайсы бири жакшы амал кылса жана ал момун болсо, ага Биз албетте, бир таза жашоо тартуулайбыз жана аларга албетте, өздөрүнүн жасап жүргөн эң жакшы амалдарына ылайык сыйлык беребиз.

(Ан-Нахл 16: 98)

125. Ошондой эле эркектерден же аялдардан ким жакшы амалдарды кылса жана ал момун болсо, мына ошолор бейишке киришет жана аларга курма данегинин сызыгынчалык дагы зулумдук кылынбайт.

(Ан-Нусаа 4: 125)

36. Албетте, мусулман эркектер жана мусулман аялдар, момун эркектер жана момун аялдар, баш ийген эркектер жана баш ийген аялдар, чынчыл эркектер жана чынчыл аялдар, сабыр кылуучу эркектер жана сабыр кылуучу аялдар, ийилүүчү эркектер жана ийилүүчү аялдар, кайыр-садага бере турган эркектер жана кайыр-садага

مَنْ عَمَلٍ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَ
هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۗ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٨﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ
اُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ قٰوْلًا لِّئَلَّا يَدْخُلُوْنَ
الْجَنَّةَ وَكَانَ يظْلَمُوْنَ نَقِيْرًا ﴿١٢٥﴾

لِلْمُسْلِمِيْنَ وَ الْمُسْلِمٰتِ وَ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنٰتِ وَ الْقٰنِتِيْنَ وَ
الْقٰنِتٰتِ وَ الصّٰدِقِيْنَ وَ الصّٰدِقٰتِ وَ
الصّٰبِرِيْنَ وَ الصّٰبِرٰتِ وَ الْخٰشِعِيْنَ وَ
الْخٰشِعٰتِ وَ الْمُتَصَدِّقِيْنَ وَ الْمُتَصَدِّقٰتِ
وَ الصّٰاِئِرِيْنَ وَ الصّٰاِئِرٰتِ وَ الْخٰفِضِيْنَ

бере турган аялдар, орозо тутуучу эркектер жана орозо тутуучу аялдар, уяттуу жерлерин сактоочу эркектер жана уяттуу жерлерин сактоочу аялдар. (Алланы) көп-көп зикир кылуучу эркектер жана Алланы көп-көп зикир кылуучу аялдар - алардын баарына Алла кечирим жана үлкөн сыйлык даярдап койгон.

(Аль-Ахзааб 33: 36)

41. Ким жамандык жасаса, ага тек ошого гана жараша жаза берилет. Эркек жана аялдан ким жакшы амал кылса жана ал момун болсо - мына ошолор гана бейишке киришет, анда аларга эсепсиз ырыскы берилет.

(Аль-Муъмин 40: 41)

229. Талак кылынган аялдар өздөрүн үч айызга чейин тосуп туруулары керек. Эгер алар Аллага жана акырет күнүнө ыйман келтиришсе, анда Алла алардын жатындарында жаратканын жашыруу аларга жарашпайт. Мындай абалда алардын күйөөлөрү, эгер алар жарашууну каалашса, аларды кайтарып алууга укуктуураак. Эреже боюнча алар (аялдар эркектердин) аларга болгон укуктарындай укукка ээ. Ал эми, эркектер бир жагынан алардан өйдө турушат. Алла эң жеңүүчү (жана) даанышмандык ээси.

230. Талак кылуу эки ирет. Демек, (андан кийин) эреже боюнча (аларды) кармап калыш керек, же жакшылык менен коё бериш керек. Силер үчүн аларга берип болгонуңардан бир нерсени дагы кайтарып алууңар дурус эмес. Бирок, эгер ал экөөсү тең Алла тарабынан белгилеп коюлган чек араларда туралбастыктан корксо, анда башка көп. Эгер силер: «Алар Алла тарабынан белгилеп коюлган чек ара-

فُرُوجَهُمْ وَالْحَفَظَتِ وَالذَّاعِرِينَ
اللَّهُ كَثِيرًا وَالذُّكْرَاتِ ۗ أَعَدَّ اللَّهُ
لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٦﴾

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِمَّنْ ذَكَرْنَا
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ يُدْرَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٤١﴾

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ
مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَ
يُحْوَلْنَ لَهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ
أَرَادُوا الْأَصْلَاحَ وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَ
اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾

الطَّلَاقِ مَرَّتَيْنِ ۗ فَمَا سَاكُنَا بِمَعْرُوفٍ
أَوْ تَسْرِيَةٍ بِإِحْسَانٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمَّ أَنْ
تَأْخُذُوا بِمِمَّا آتَيْنَاكُمْ هُنَّ شِيَارِطُ اللَّهِ
أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا ۗ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ

ларда тура алышпайт», - деп корксоңор, анда ал аял (өзүнүн азаттыгы ордуна күйөөсү үчүн) калтырган (дүнүйө-мүлк) туурасында ал экөөсүнө тең күнөө болбойт. Булар Алла белгилеп койгон чек аралар. Ошондуктан, алардан ашып кетпегиле. Ким Алланын чек араларынан ашып өтсө - мына ошолор гана заалимдер.

قَوْلِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

Аль-Бакара 2: 229-230

СҮТКОРЛУКТУН АРАМ ЭКЕНДИГИ

Ыйык Куранда сүткорлукка «рибаа» сөзү колдонулган. Жалпысынан «рибааны» сүткорлуктун синоними деп түшүнүшөт, бирок ал туура эмес. «Рибаа» сүткорлуктан дагы абдан кеңири мааниге ээ.

«Рибаа» себептүү байлык бир нече колдорго гана чогулуп, адамдардын кайрымдуу иштери токтоп калат, ошол үчүн ага тыюу салынган. Чындыгында, сүткорлук негизиндеги карыз айынан карыз берген адам карыз алган адамдын муктаждыгын жана кыйынчылыгын пайдаланып, аларды ого бетер басат.

276. Сүткор адамдар шайтан чалып, апкаарыткан киши турган сыяктуу турушат. Анткени алар: «Албетте, соода-сатык сүткорлуктун өзү го!» - дешти. Ал эми, Алла соода-сатыкты адал кылган жана сүткорлукту арам кылган. Демек, кимге анын Парбардигеринен насыкат келсе жана ал (андан) кайтса, анда илгери болуп өткөн өзүнүкү болот жана анын иши Алланын алдында. Ким экинчи жолу ушундай кылса - мына ушулар от ээлери. Алар анда узак мөөнөткө чейин калуучулар.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا أَلَّا يَكْفُؤُوا
إِلَّا كَمَا يَكْفُؤُا الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ
مِنَ الْمَيْمَنِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا
الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا ۗ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ
وَحَرَّمَ الرِّبَا ۗ فَمَنْ جَاءَكَ مَوْعِدًا
مِّن رَّبِّهِ فَأْتِهِ ۗ فَلَئِمَّا سَلَفًا ۗ وَ
أَمْرًا إِلَى اللَّهِ ۗ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

277. Алла сүткорлукту жок кылат жана садагаларды көбөйтөт. Алла ар бир өтө шүкүр кылбай турган (жана) кызылдай күнөөкөрдү жактырбайт.

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ ۗ
اللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٣٧﴾

278. Албетте, ыйман келтирип, жакшы амалдарды кылган, намаз окуган жана зекет берген адамдардын сыйлыгы өздөрүнүн Парбардигеринин алдында. Аларга эч кандай коркунуч болбойт жана алар сар-санаа тартышпайт.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
آتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٧﴾

279. Эй, ыйман келтиргендер! Эгер (чыныгы) момун болсоңор, Алладан корккула жана сүткорлуктан калганын таштагыла.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا
مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٩﴾

280. Эгер силер ушундай кылбасанар, анда Алла жана Анын Пайгамбары тарабынан уруш жарыясын угуп алгыла. Эгер тобо кылсаңар, анда мал-мүлкүңөрдүн башы өзүңөрдө калат. Силер да зулумдук кылбайсыңар, силерге (да) зулумдук кылынбайт.

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ
اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ
أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

281. Эгер кимдир бирөө (карызда калып), начар ахвалда болсо, (ага) ахвалы оңолгончо мөөнөт берүү керек. Эгер силер кайыр-садага кылсаңар, бул өзүңөр үчүн жакшыраак, эгер билсенер.

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ
مَيْسَرَةٍ ۗ وَإِن تَصَدَّقْتُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن
كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

282. Силер Алланын алдына кайтарыла турган күндөн корккула. Ошондо, ар кимге кылган амалы үчүн толук акы төлөнөт жана аларга эч кандай адилетсиздик кылынбайт.

وَاتَّقُوا يَوْمًا مَا تَرَجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۗ
نُفْسٌ تَوْفَىٰ كُلِّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٨٢﴾

(Аль-Бакара 2: 276-282)

АЛДЫН АЛА КАБАРЛАР

Алгачкы доордо түшкөн бир топ сүрөөлөрдө Ыйык Куран түрдүү окуяларды Куран таалимдеринин колдоочусу катары сунуш кылат. Алардын айрымдары кылымдардан бери орундалып келе жаткан алдын ала кабарлардан турат. Кээ бир алдын ала кабарлар сөзмө-сөз орундалат, кээ бир өтмө-каймаана мааниде болот, ал эми айрымдары эки түрдүү болот.

Мурун айтылып өтүлгөндөй Курандын аты өзү алдын ала кабар болуп, кылымдардан бери ар бир доордо орундалып келе жатат. Анан эң алгачкы вахий-аянда илим-билим доорунун ачылуусу жөнүндө алдын ала кабар берилген. Анда ошол доордо калем абдан көп пайдаланылат деп айтылган эле.

20. Ал эки деңизди кошуп коёт. Алар эргип бири-бирине кошулат.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿٢٠﴾

21. (Азырынча) алардын арасында бир тосмо бар. Алар (андан) аша албайт.

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢١﴾

(Ар-Рахман 55: 20-21)

34. Эй, жиндер жана инсандар тайпасы! Эгер силер асмандар жана жердин чек араларынан чыгып кетишке күчүнөр жетсе, чыгып кете бергиле. Силер бир күчтүү далил менен гана чыга аласыңар.

يَمْعَشَرُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ
أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضِ فَأَنْفُذُوا مَا تَنْفُذُونَ إِلَّا
بِسُلْطَانٍ ﴿٣٤﴾

35. Демек, (эй, жиндер жана адамдар!) Экөөңөр тең Парбардигериңердин кайсы бир нээмат-берекесин четке кагасыңар?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٣٥﴾

36. Экөөңөрдүн үстүнөргө от шоолалары жаадырылат жана бир өзгөчө түтүн дагы. Ошондо экөөңөр өч алалбайсыңар.

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِّن نَّارٍ وَ
نَحَّاسٌ فَلَا تَنْتَصِرُونَ ﴿٣٦﴾

(Ар-Рахман 55: 34-36)

2. Асман жарылып кеткенде,
3. Жана өз Парбардигерине кулак салганда. Мына ушул нерсе ага парыз кылынган.

وَإِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۙ
وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۙ

4. Жер кеңейтилип коюлганда,
5. Өз ичиндеги бардык нерселерди чыгарып, бошоп калганда,

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ۙ
وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۙ

6. Жана өз Парбардигерине кулак салганда. Мына ушул нерсе ага парыз кылынган.

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۙ

(Аль-Иншикаак 84: 2-6)

5. Карындагы баласы он айлык болгон бооз төөлөр кароосуз бош жиберилгенде,

وَإِذَا الْحِشَاءُ دُعِطَلَتْ ۙ

(Ат-Таквийр 81: 5)

8. Адамдар биргелештирилгенде,

وَإِذَا النُّفُوسُ رُوِّجَتْ ۙ

(Ат-Таквийр 81: 8)

11. Баракчалар таркатылганда,

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۙ

12. Асман териси шылынылганда,

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۙ

(Ат-Таквийр 81: 11-12)

2. Жер өзүнүн зилзаласы менен титирөөгө келтирилгенде,

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۙ

3. Жер өз жүктөрүн чыгарып таштаганда.

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۙ

4. Ошондо адам: «Буга эмне болду?» - дейт.

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۙ

5. Ошол күнү ал (жер) өз кабарларын баян кылат.

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۙ

6. Анткени Парбардигериң ага вахий жиберген болот.

يَا أَيُّهَا رَبِّكَ أَوْلَىٰ لَهَا ۙ

7. Ошол күнү адамдар чаржайыт болуп чыгып калышат - жасаган амалдары аларга көрсөтүлсүн үчүн.

يَوْمَئِذٍ يَصُدُّ النَّاسُ أَسْفَاكًا لَا لِیْرُوا
أَعْمَالَهُمْ ۙ

8. Ошондо, ким кенедей да жакшылык кылган болсо, ал аны көрүп алат.

فَمَنْ يَحْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝

9. Ким кенедей да жаманчылык кылган болсо, ал аны көрүп алат.

وَمَنْ يَحْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

(Аз-Зилзаал 99: 2-9)

106. Алар сенден тоолор туурасында сурашат. Айткын: «Парбардигерим аларды бырчалап таштайт.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۝

107. Анан Ал аларды бир тегиз майданга айландырып коёт.

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۝

108. Сен анда эч кандай бүдүрдү да, эч кандай өйдө-төмөндү да көрбөйсүн».

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۝

(Таахаа 20: 106-108)

83. Алардын үстүнө буйрук важиб болгондо, алар үчүн Биз жер жүзүнөн бир жандарды чыгарабыз, ал адамдарды алар Биздин аят-алааматтарыбызга ыйман келтирбегендиктери (үчүн) чагат.

وإِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانَُوا يُأْتِنَا لَا يُوقِنُونَ ۝

(Ан-Намл 27: 83)

8. Сен (жооп бер): «Көз камалып калганда;

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۝

9. Ай тутулганда;

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ۝

10. Күн менен ай бириктирилгенде».

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝

(Аль-Кыяма 75: 8-10)

ТАБИЯТТЫ ҮЙРӨНҮҮ

Ыйык Курандын улуктугунун дагы бир артыкчылыгы мындай: ал 1400 жыл мурунку Китеп болгонуна карабастан, анда табият тууралуу кеңири айтылган жана бүгүнкү илим анын кенедей дагы нерсесин жокко чыгарган эмес. Курани каримдеги көптөгөн аяттар бүгүнкү жаңы илимий ачылыштарга да ишаарат кылган жана бүгүнкү күндө такталууга муктаж ачылыштарга да багыт берет. Төмөндө Курани каримдеги чексиз мисалдардан бир нечеси гана баяндалат.

30. Асмандар жана жердин бир бүтүндүккө келиши жана ал экөөсүндө тең Ал Зат таркатып жиберген жүрүүчү жаныбарлар Анын аят-алааматтарынан. Ал Өзү каалаганда, аларды жыйып алышка күчү жетүүчү.

(Аш-Шуура 42: 83)

99. Ошондой эле Ал силерди бир жандан жараткан Зат. Ошентип, (силерге) убактылуу жай жана түбөлүк коопсуз мекенди (турак кылды). Албетте, акыл-парасат ээлери үчүн Биз аят-алааматтарды майда-чүйдөсүнө чейин баян кылдык.

(Аль-Анъаам 6: 99)

2. Эй, адамдар! Силерди бир жандан жараткан жана андан анын жубун жараткан, андан кийин ал экөөсүнөн көптөгөн эркектер жана аялдарды тараткан Парбардигеринерден корккула жана силер ысымын ортого коюп, бири-биринерден өтүнүп жаткан Алладан корккула. Ошондой эле тууганчылык (акы-укуктары)н дагы эсепке алгыла. Албетте, Алла үстүнөрдөн күзөтүүчү.

(Ан-Нусаа 4: 2)

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ دُوهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

وَ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿٧﴾

7. Ошол Зат силерге жатындарда Өзү каалагандай түр берет. Ошол эң женүүчү (жана) акылмандык ээсинен башка эч кудай жок.

(Али Имраан 3: 7)

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۗ لَآ إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٧﴾

20. Алла асмандар жана жерди акыйкат менен жаратып койгонун билбейсиңби? Эгер Ал кааласа, (эй, адамдар!) Силерди алып кетет жана жаңы макулукту алып келет.

(Ибрахийм 14: 20)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ إِنَّ يَشَاءُ يَذُوبِكُمْ ۖ وَإِن يَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٢٠﴾

89. Сен тоолорду көрүп, тек катып турат деп ойлойсуң. Чынында, алар булуттарга окшоп кыймылдоодо. (Бул) ар бир нерсени бекемдеген Зат - Алланын чеберчилиги. Албетте, силердин эмне кылып жатканыңардан Ал Зат дайыма кабардар болот.

(Ан-Намл 27: 89)

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمُورٌ مَّرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۗ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٩﴾

6. Эй, адамдар! Эгер силер кайра тирилүү жөнүндө шек-күмөндө болсоңор, албетте, Биз силерге (жаратуунун түйүн-сырларын) айкын кылуу үчүн силерди топурактан, анан бел суусунан, андан кийин уюган кандан, анан бөлөк-бөлөгү түспөлдөшкөн жана бөлөк-бөлөгү түспөлдөшпөгөн бир кесим эттен жараттык. Биз Өзүбүз эмнени кааласак, жатындарда бир белгилүү мөөнөткө чейин коюп коёбуз. Анан силер өзүңөрдүн балакат жашыңарга жетүүңөр үчүн Биз силерди ымыркай катары чыгарабыз. Өлтүрүлө турган бирөө дагы силерден жана илим алган соң, бүтүндөй илимден куру калуу үчүн өзүн билбей кала турган өмүргө чейин жеткириле турган киши дагы силерден. Сен жерди суу жана чөп-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن نَّبَرٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۗ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِيَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَّن يُّتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُّرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۗ وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِئَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ ۖ وَانْتَبَتْ مِّنْ حُلٍّ ذُّوْحٍ بِهَيْجَةٍ ﴿٦﴾

чарсыз абалда көрөсүң. Анан Биз анын үстүнө суу түшүргөнүбүздө, ал (өнүү жагынан) аракетке келип, гүлдөй баштайт жана өсүмдүктөрдөн ар түрдүү жап-жашыл, көркөм жуптарды өстүрөт.

(Аль-Хажж 22: 6)

9. Жана силер аларды минип жүрүүнөр үчүн жана зыйнат (дагы) болсун үчүн аттар, качырлар жана эшектерди (жаратты). Мындан тышкары Ал (силер үчүн али) силер билбеген нерселерди дагы жаратат.

(Ан-Нахл 16: 9)

2. Бүт падышачылык колунда болгон Зат гана берекелүү. Ал Өзү каалаган бардык нерсеге дайыма күчү жетүүчү.

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَ
زِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ①

3. Кимиңер амалда эң жакшы экени-нерди сыноо үчүн өлүм жана жашоону жараткан Зат Анын Өзү. Ал эң жеңүүчү (жана) өтө кечирүүчү.

تَبْرَكَ الَّذِي يَدْبِرُ الْمُلْكَ ز
هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

4. Ошол эле Зат жети асманды кат-кат кылып жараткан. Сен Рахмаандын жаратылышында эч кандай карамакаршылык көрбөйсүң. Демек, назар ташта. Сага кенедей да кемчилик көрүнөбү?

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ
أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْعَفُورُ ①

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا
تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوتٍ ①
فَأَنْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ①

(Аль-Мулк 67: 2-4)

КУРАНДАГЫ ДУБАЛАР

Кудай таала менен пенденин ортосундагы алакабайланышты орнотуу үчүн дуба чоң мааниге ээ. Башында Кудай тааланын мээримдүүлүгү пендени өзүнө тартат. Пенде шүгүрчүлүк жана ыкыластуулук менен Кудай таалага ийилет. Натыйжада, Кудай таала аларга жакындап келет. Ушул байланыш дуба аркылуу өсүп-өнүгөт жана күчөйт. Руханий тажрыйбалар жана руханий жактан өсүп-өнүгүүлөргө ээ болгондор өздөрүнүн узак тажрыйбасынын негизинде жакшы билишет: жеткилең бир момун киши дуба аркылуу жаратуу жөндөмдүүлүктөрүнө жетишет.

187. Менин пенделерим сенден Мен жөнүндө сурашканда, албетте, Мен жакынмын. Дуба кылуучу киши Мени чакырганда, Мен анын дубасына жооп кайтарамын. Демек, хидаят табуулары үчүн алар дагы Мага жооп кылуулары жана Мага ыйман келтирүүлөрү зарыл.

(Аль-Бакара 2: 187)

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۚ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَا ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٧﴾

202. Ошондой эле алардын арасында: «Эй, Парбардигерибиз! Бизге бул дүйнөдө дагы жакшылык тартуулагын, акыретте дагы жакшылык тартуулагын жана бизди от азабынан сактагын», - деп айта турган да бар.

وَمِنْهُمْ مَن يَتَّقُونَ رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقَدْ آتَاكَ عَذَابُ النَّارِ ﴿٢٠٢﴾

203. Мына ушулар үчүн гана кылган амалдарынан бир үлкөн сыйлык болот. Алла эсеп-кысап (кылуу)да абдан тез.

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٣﴾

(Аль-Бакара 2: 202-203)

287. Алла эч бир жанга анын мүмкүнчүлүгүнөн артык жүктү жүктөбөйт. Ал кылган амалы өзү үчүн жана ал «тапкан» (жамандыктын) кесепети дагы өзүнө тиет. (Алар мындай айтышты): «Эй, Парбардигерибиз! Эгер биз унутуп калсак же бизден бир ката кетсе, бизди жоопкерчиликке тартпагын! Эй, Парбардигерибиз! Бизден мурун өткөндөргө (алардын күнөөлөрү натыйжасында) Сен артык жүктөй жүктү бизге артпагын. Эй, Парбардигерибиз! Мүмкүндүгүбүздөн артык нерсени бизге жүктөбөгүн жана бизди кечиргин, ошондой эле бизди аягын. Бизге ырайым кылгын. Өзүң биздин Кожоюнубузсун. Ошондуктан, бизге каапыр коомуна каршы жардам бергин!»

(Аль-Бакара 2: 287)

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا، لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ عَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ، رَبَّنَا لَا تَأْخُذْنَا إِن تَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا، رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا أَوْرَاسَنَا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا، رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ، وَاعْفُ عَنَّا، وَارْحَمْنَا، إِنَّكَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٧﴾

191. Албетте, асмандар жана жердин жаратылышында, ошондой эле түн жана күндүн алмашып турушунда акылдуулар үчүн аят-белгилер бар -

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٧١﴾

192. Алар турушканда дагы, отурушканда дагы, жанбаштап жатышканда дагы Алланы эске алышат. Алар асмандар жана жердин жаратылуусу (жөнүндө) ой жүгүртүшөт. Алар (дароо айтышат): «Эй, Парбардигери-биз! Сен буларды бекер жараткан эмессиң. Сен ыйыксың. Ошондуктан, бизди от азабынан куткаргын!

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ وِيَا مَّا وَقُودًا وَّ عَلَى جُنُوبِهِمْ وَ يَتَذَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ، رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا، سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٧٢﴾

193. Эй, Парбардигерибиз! Сен кимди отко киргизсең, албетте, Сен аны кор кылып койдун. Заалимдерге эч кандай жардамчылар болбойт.

رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ، وَ مَن لَّا يُؤْمِنِ مِنَ النَّاسِ ﴿١٧٣﴾

194. Эй, Парбардигерибиз! Албетте, биз бир жарчынын: «Парбардигери-нерге ыйман келтиргиле», - деп ыйманга чакырып жатканын уктук. Ошентип, биз ыйман келтирдик. Ошондуктан, эй, Парбардигерибиз! Ушул себептүү күнөөлөрүбүздү кечиргин, жамандыктарыбызды бизден алып таштагын жана бизди жакшылар менен өлтүргүн.

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا
رَبَّنَا قَاغُزْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْآبِرَارِ ﴿١٩٤﴾

195. Эй, Парбардигерибиз! Биз жөнүндө пайгамбарларыңа Өзүң парыз кылып койгон убадаң (Мийсаак-ун-Набийийин)ди бизге тартуулагын. Ошондой эле кыямат күнү бизди коркылбагын. Албетте, Сен убадаңа каршы иш кылбайсың».

رَبَّنَا وَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَ
لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٥﴾

196. Анан өздөрүнүн Парбардигери алардын дубаларын кабыл алып: «Мен силерден бир амал кылуучунун амалын, мейли ал эркек болсун, мейли аял болсун, эч текке кетирбеймин», - (деди). Силер өз ара мамиле-десиңер. Ошондуктан, көчкөн жана үйлөрүнөн куулган, ошондой эле Менин жолумда кыйынчылыкка кабылган жана уруш кылган, анан өлтүрүлгөн заттар - алардан Мен албетте, жамандыктарын алып таштаймын жана албетте, аларды ортосунан дайралар агып турган бейиштерге кийиремин. Бул Алла тарабынан сооп катары болот. Эң сонун сооп бир гана Алланын алдында.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ
عَمَلَكُمْ إِنَّمَا يَنْزِلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءٌ بَارِكُ فَتَسْقُونَ مِنْهُ حَلَالًا طَيِّبًا
فَاذْكُوا وَاشْرَبُوا مِنْهُ لَوْلَا فَتَكُونَ
أَكْثَرِ الْأُمَّةِ الْكَافِرِينَ ﴿١٩٦﴾

(Али Ибраан 3: 191-196)

ЖАТТОО ҮЧҮН КУРАНИ КАРИМ СҮРӨӨЛӨРҮ

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

2. Доорго касам!

وَالْعَصْرِ ②

3. Албетте, адамзат бир чоң зыянда.

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكْفُورٌ ③

4. Ыйман келтирген жана жакшы амалдарды кылгандар, ошондой эле акыйкатта туруп, бири-бирин чындыкка насаат кылган жана сабыр үстүндө туруп, сабырдуулукка насаат кылгандардан башкасы.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَّاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّاصَوْا بِالصَّبْرِ ④

(Аль-Аср 103: 1-4)

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

2. Айткын: «Эй, каапырлар!

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ②

3. Силер сыйынып жаткан нерселерге мен ибадат кылбаймын.

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ③

4. Мен ибадат кылып жаткан (Зат)ка силер да ибадат кылуучу эмессиңер.

وَلَا أَنْتُمْ عِبْدُونَ مَا أَعْبُدُ ④

5. Силер сыйынган нерселерге мен эч качан ибадат кылуучу болбоймун.

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ⑤

6. Мен ибадат кылып жаткан (Зат)ка силер да ибадат кылуучу болбойсуңар.

وَلَا أَنْتُمْ عِبْدُونَ مَا أَعْبُدُ ⑥

7. Силер үчүн силердин диниңер, мен үчүн менин диним бар».

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ⑦

(Аль-Каафируун 109: 1-7)

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ①

2. Алланын жардамы жана жеңиши келгенде,

اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ②

3. Сен адамдардын топ-топ болуп, Алланын динине кирип жатканын көрөсүн.

وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِیْ دِیْنِ اللّٰهِ
اَفْوَاجًا ③

4. Ошондуктан, өз Парбардигериндин мактоосу менен (Ага) тасбийх айт жана Андан кечирип сура! Албетте, Ал абдан көп тобо кабыл кылуучу.

نَسِیْحَ یَحْمَدُ رَبِّکَ وَاسْتَغْفِرُهُ ۗ اِنَّهٗ
سَبَّحَ کَانَ تَوَّابًا ④

(Ан-Наср 110: 1-4)

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ①

2. Айткын: «Ал - Алла жалгыз гана.

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ②

3. Алла муктаж эмес.

اللّٰهُ الصَّمَدُ ③

4. Ал бирөөнү төрөгөн да эмес, Өзү да төрөлгөн эмес.

لَمْ یَلِدْ ۗ وَ لَمْ یُوْلَدْ ④

5. Ошондой эле Ага эч качан эч ким тең келген эмес.

لَمْ یَلِدْ ۗ وَ لَمْ یُوْلَدْ ۗ وَ لَمْ یَکُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ ⑤

(Аль-Ихлаас 112: 1-5)

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ①

2. Айткын: «Мен (нерселерди) жарып, (жаңы нерсени) Жаратуучу Парбардигериндин паанасын сураймын.

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ②

3. Ал Өзү жараткан нерселердин жаманчылыгынан.

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ③

4. Жана караңгылык кылуучунун жаман-чылыгынан, ал жайылып кеткенде.

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ④

5. Жана түйүндөргө үйлөөчү ургаачылардын жаманчылыгынан.

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝

6. Ошондой эле көрө албастын жаманчылыгынан, ал көрө албастык кылганда».

بَعِثْ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا أَحَسَدَ ۝

(Аль-Фалак 113: 1-6)

1. Чексиз ырайым кылуучу, сурабастан берүүчү (жана) кайра-кайра ырайым кылуучу Алланын аты менен.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Айткын: «Мен адамдардын Парбардигеринин паанасын сураймын.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝

3. Адамдардын падышасынын,

مَلِكِ النَّاسِ ۝

4. Адамдардын Кудайынын,

إِلَهِ النَّاسِ ۝

5. Азгырык салып, артка бурулуп кете турган, көп-көп азгырык салуучунун жаманчылыгынан -

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝

6. Адамдардын жүрөктөрүнө азгырык сала турган бирөө(нүн жаманчылыгынан).

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝

7. (Мейли) ал жиндерден - «(чоңдордон)» болсун, же жалпы элден болсун.

بَعِثْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

(Ан-Наас 114: 1-7)